

(Avizare repetată)

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(privind procesul de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative)

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participant ul la avizare, consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
-	-		<i>Propuneri de ordin general nu sunt.</i>	-
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Art. I. (Art. XI) – Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative				
2. La articolul 1 alineatul (2), cuvintele „și nici actelor care nu conțin norme de drept” se exclud.	CEC	1.	<p>Articolul I alin. (2) din Legea nr. 100/2017 stabilește categoria actelor juridice în privința cărora nu se aplică prevederile legii în cauză. În acest sens, proiectul de lege propune excluderea din categoria acestora a actelor care nu conțin norme de drept", urmând să fie exceptate doar actele juridice cu caracter individual și cele cu caracter exclusiv politic.</p> <p>Comisia nu formulează obiecții asupra modificării propuse la acest alineat însă ține să evidențieze alte aspecte vizavi de categoria actelor exceptate de la sfera de aplicarea Legii nr. 100/2017. În acest context relevam ca unele acte adoptate de Comisia Electorală Centrală nu pot fi atribuite nici la categoria celor individuale și nici la categoria celor normative, în mod exclusiv. Drept exemplu în acest sens ar fi hotărârile adoptate de Comisie în temeiul art. 25 lit. lit. d) - f), art. 26 alin. (1) lit. j), art. 27 lit. b) etc. din Codul electoral nr. 325/2022, prin care se aprobă avize, opinii, rapoarte,</p>	<p>Precizare: Categoriile de acte menționate în aviz (hotărârile prin care se aprobă avize, opinii, rapoarte etc.) nu fac parte din categoria actelor normative și depășesc obiectul de reglementare al prezentului proiect de lege.</p>

			<p>programe in vederea executării cerințelor legale. Respectiv, aceasta categorie de acte juridice nu întrunesc elementele specifice celor cu caracter individual, însă nu pot fi încadrate exclusiv nici in categoria celor cu caracter normativ. Prin urmare, este dificil de apreciat daca aceasta categorie de acte urmează să fie supuse procedurilor de avizare, consultare si efectuare a expertizelor stabilite, având in vedere ca, in mai multe cazuri, termenul de adoptare a acestora este unul restrâns si prestabilit de lege.</p> <p>În aceeași ordine de idei, observam ca aceasta situație nu ar fi una specifica doar Comisiei Electorale Centrale. Corespunzător, atragem atenția asupra identificării unei soluții unice prin extinderea categoriei de acte juridice stabilite la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 100/2017.</p>	
<p>3. La articolul 2: după noțiunea „act normativ” se introduce noțiunea „act cu relevanță UE” cu următorul cuprins: <i>„act cu relevanță UE – act normativ care are ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene sau care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene (în continuare – legislației UE);”</i> [...]</p>	Cancelaria de Stat	2.	<p>La art. 2 (pct. 3 din proiect), ținem să remarcăm că acte cu relevanță UE pot fi calificate nu doar actele naționale care creează cadrul necesar implementării legislației secundare a UE, or, obiect al implementării pot fi, de asemenea, prevederi ale legislației primare UE. Prin urmare, pentru precizie și corectitudine, se va utiliza termenul generic „legislația Uniunii Europene”, cu excluderea din noțiunea „act cu relevanță UE” a cuvintelor „secundare a”.</p>	Se acceptă. Textul a fost exclus.
<p>3. La articolul 2: [...]</p>	Cancelaria de Stat	3.	<p>De asemenea, ținând cont de bunele practici internaționale, propunem următoarea definiție a analizei impactului de reglementare:</p>	Se acceptă.

<p>noțiunea „<i>analiza impactului de reglementare</i>” va avea următorul cuprins: „<i>analiza impactului de reglementare</i> - reprezintă argumentarea necesității adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ în baza evaluării costurilor, beneficiilor, avantajelor soluțiilor propuse, după caz, dezavantajele soluțiilor alternative sau a riscurilor de nereglementare, precum și identificarea efectelor pozitive, după caz, negative ale prevederilor proiectului de act normativ, conform metodologiei aprobate de Guvern;” [...]</p>			<p>„<i>analiza impactului de reglementare</i> – proces prin care se determină necesitatea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ și se identifică cea mai eficientă soluție, în baza analizei problemelor, pentru stabilirea obiectivelor, identificarea soluțiilor alternative și evaluarea costurilor și beneficiilor, conform metodologiei aprobate de Guvern”.</p>	
<p>3. La articolul 2: [...] noțiunea „<i>autor al proiectului actului normativ</i>” se completează cu textul „precum și subiectul împuternicit să aprobe sau să emită actul normativ, potrivit domeniilor de competență;”</p>	<p>Secretariatul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru</p>	<p>4.</p>	<p>Redacția definiției din proiectul de lege este confuză. Ținând cont de bunele practici internaționale, definiția Comisiei UE și principalele elemente din structura conținutului analizei de impact, propunem următoarea definiție: „<i>analiza impactului de reglementare</i> – proces prin care se determină necesitatea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ și se identifică cea mai eficientă soluție, în baza analizei problemelor, stabilirea obiectivelor, identificarea soluțiilor alternative și evaluarea costurilor și beneficiilor, conform metodologiei aprobate de Guvern”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>CEC</p>	<p>5.</p>	<p>În privința amendamentelor propuse pentru art. 2 din Legea nr. 100/2017, considerăm necesar a fi revizuit textul noțiunii autor al proiectului actului normativ" prin completarea subiecților în acest sens. Or, subiecții prevăzuți la art. 73 din Constituție includ doar autorii proiectelor de acte legislative, însă reglementările Legii nr. 100/2017 se aplică inclusiv actelor normative subsecvente celor legislative, iar autorii acestora nu sunt enumerați în dispoziția normei constituționale menționate.</p>	<p>Precizare: Noțiunea respectivă a fost modificată deja urmare a primei avizări.</p>
	<p>CEC</p>	<p>6.</p>	<p>La același articol „Noțiuni principale” remarcăm definiția actuală a Registrului de stat al actelor juridice" ca fiind un sistem informațional automatizat în care se înregistrează actele normative...". Având în vedere propunerile de ajustare a art. 37 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 în partea ce ține de excluderea cerinței de</p>	<p>Se acceptă.</p>

			înregistrare de către Ministerul Justiției a actelor specificate, notăm asupra examinării necesității de revizuire a noțiunii „Registrul de stat al actelor juridice” în sensul excluderii funcționalității de „înregistrare”.	
4. La articolul 3 alineatul (3), textul „,precum și legislației Uniunii Europene” se exclude și se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie fie în concordanță cu legislația UE din domeniul respectiv și să asigure compatibilitatea cu aceasta.”.	ANRE	7.	La art. I: pct. 4 după cuvântul „,trebuie” se completează cu cuvântul „,să”.	Se acceptă.
5. „Articolul 14. Hotărârea Guvernului (1) Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. (2) Hotărârea Guvernului care are caracter normativ poate conține după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii. (3) Hotărârile Guvernului fără caracter normativ, precum și procedura de elaborare și promovare a acestora sunt stabilite de către Guvern.”.	CEC	8.	Nota informativă la proiectul de lege nu conține argumentarea necesității de modificare a prevederilor art. 14 din Legea nr. 100/2017. Prin urmare, notăm că atribuirea caracterului normativ doar hotărârilor adoptate de Guvern pentru executarea legilor ar putea genera interpretări în condițiile în care necesitatea adoptării unui act normativ de către organul executiv ar fi justificată de un alt temei juridic decât actul legislativ.	Nu se acceptă. Redacția propusă pentru art. 14 alin. (1) este mai clară și corespunde cu art. 102 alin. (2) din Constituție. Legea nr. 10/2017 nu poate fi aplicată pentru Hotărârile Guvernului care nu au un caracter normativ, or, acestea nu sunt acte normative.

<p>6. Articolul 16 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Pentru actele normative cu sigla UE nu este obligatorie indicarea temeiul legal dacă transpunerea actelor juridice europene derivă din Planul de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. În acest caz, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se vor limita la cadrul juridic necesar pentru implementarea legislației UE.”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>9.</p>	<p>Pct. 6 ce vine să completeze art.16 cu alin.(2¹), - cu privire la textul propriu zis al alin. (2¹) insistăm asupra menținerii obligației de a indica temeiului legal al transpunerii actelor UE în actele normative secundare;</p> <p>- constatăm caracterul ambiguu al formulării ”actele normative (...) se vor limita la cadrul juridic necesar” și atenționăm asupra necesității reformulării acesteia în vederea clarității modificării propuse;</p> <p>- având în vedere caracterul prevederilor alineatului (2¹), considerăm că acest alineat trebuie să se regăsească în cuprinsul articolul 31 ”Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE”.</p>	<p>Nu se acceptă. Drept temei legal pentru acest tip de acte va servi acțiunea propriu-zisă din Planul de acțiuni menționat în textul articolului, fapt ce urmează a fi indicat în nota de fundamentare la proiect. Prevederea este necesară pentru a delimita sfera de reglementare a actelor normative administrative. Amplasarea acestui alineat în art. 16 este justificată de faptul că reglementarea dată se referă la actele normative ale autorităților administrației publice.</p>
	<p>ANRE</p>	<p>10.</p>	<p>La art. I: pct. 6 cuvântul „temeiul” se substituie cu cuvântul „temeiului”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>7. La articolul 20 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins: „a) publicarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului de act normativ și a rezultatelor activității de documentare, dacă o astfel de activitate a fost desfășurată anticipat;”.</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>11.</p>	<p>Având în vedere că analiza impactului este un proces esențial în asigurarea calității actului de reglementare și că, potrivit proiectului, rezultatele acestei analize urmează a fi reflectate în nota de fundamentare, se consideră rațional ca elaborarea versiunii inițiale a notei de fundamentare să preceadă procesul de elaborare a proiectului de act normativ. Se propune ca lit. a) din alin. (1) al art. 20 să aibă următoarea redacție: „a) publicarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului de act normativ și a notei de fundamentare, cu rezultatele activității de documentare, dacă o astfel de activitate a fost desfășurată anticipat”, la art.21 alin.(1), lit. c) să prevadă, la această etapă, „elaborarea notei de fundamentare și a versiunii inițiale a proiectului de act normativ”, iar la art. 30, alin. (1) se propune de a</p>	<p>Se acceptă parțial. Prin redacția propusă în proiect pentru art. 20 alin. (1) lit. a), se urmărește acordarea posibilității pentru autorul proiectului de a publica (concomitent cu anunțul de inițiere a elaborării) oricare material ce conține „rezultatul activității de documentare”. Acesta se poate materializa într-un studiu, raport al unor experți, sau un concept al viitorului proiect. Reieșind din specificul proiectelor ce vizează</p>

		specifica că nota de fundamentare se întocmește „înainte de elaborarea proiectului actului normativ sau concomitent cu acesta”.	activitatea de întreprinzător, textul a fost completat astfel, încât să prevadă posibilitatea de a publica „după caz” și nota de fundamentare, fără a obliga toți autorii proiectelor să facă acest lucru. Or, regula generală este că nota de fundamentare se întocmește abia după ce este elaborată versiunea inițială a proiectului.
Secretariatul Consiliului Economic	12.	<p>Conform bunelor practici internaționale, inclusiv expuse în Ghidul Bunei Reglementări al Comisiei UE, analiza impactului este un proces esențial în asigurarea calității actului de reglementare și precedă procesul de elaborare a actului normativ. Astfel, este important de menționat această etapă în procesul de legiferare. Adicional, este necesar de a crește importanța notei de fundamentare, deoarece s-a schimbat rolul acestui document, iar nota ar putea fi elaborată înainte de actul normativ, în cazul în care se dorește consultarea rezultatelor fundamentării sau pentru avizarea rezultatelor analizei impactului, nota devenind în acest caz totodată și formularul analizei impactului, fiind avizată de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p> <p>Ținând cont de aceste argumente, propunem următoarele modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la art. 20, alin. (1), de introdus o literă nouă, după lit. a), cu următorul conținut: “efectuarea analizei impactului, după caz”; 	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul propune includerea în nota informativă a aspectelor-cheie ale actualei „analize a impactului” . Drept urmare, completarea cu etapa propusă este inoportună.</p>
CEC	13.	<p>Pentru soluția de amendare a prevederilor art. 20 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 propunem următoarea formulă: „la alineatul (2) textul prevăzute la alin. (1) lit. a), c)-e)” se substituie cu textul „cu excepția alin. (1) lit. b)”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea nu modifică esența prevederii art. 20 alin. (2).</p>

<p>8. La articolul 21 alineatul (1): se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins: „d¹) înregistrarea proiectului de act normativ și atribuirea numărului unic, pentru actele normative care urmează a fi aprobate de Guvern, sau care constituie inițiativă legislativă a Guvernului;”; litera e) va avea următorul cuprins: „e) consultarea publică, avizarea și expertiza de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația UE;”; litera f) va avea următorul cuprins: „f) întocmirea sintezei obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice;”; se completează cu literele f¹) și f²) cu următorul cuprins: „f¹) expertiza anticorupție și expertiza juridică; f²) întocmirea sintezei constatărilor și recomandărilor expertizelor.”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	14.	<p>În pct. 8, ce modifică art. 21, literele f) și f²) urmează a fi comasate, or din redacția propusă se subînțelege necesitatea întocmirii a două tipuri de sinteze a obiecțiilor/recomandărilor. Considerăm oportun ca obiecțiile și recomandările, inclusiv cele incluse în expertizele juridice și anticorupție, să se regăsească în final într-un singur tabel de sinteză, acest fapt facilitând examinarea tuturor obiecțiilor și sugestiilor asupra proiectului.</p>	<p>Se acceptă. Art. 21 alin. (1) a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p>
	<p>Cancelaria de Stat</p>	15.	<p>[...] la art. 21 alin. (1), lit. c) să prevadă, la această etapă, „elaborarea notei de fundamentare și a versiunii inițiale a proiectului de act normativ [...]”.</p>	<p>Nu se acceptă. Referitor la art. 21 alin. (1) lit. c) – menționăm că schimbarea ordinii elementelor de structură ale acestei litere nu modifică sensul conținutului acesteia.</p>
		16.	<p>Revenind la art. 21 alin. (1) privind etapele elaborării actului normativ (pct. 8 din proiect), considerăm ca litera f²) ar trebui să prevadă „completarea sintezei cu constatările expertizelor anticorupție și juridică”, dar nu întocmirea unei sinteze suplimentare, pentru a avea o singură sinteză a obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor, în special în situația în care rezultatele uneia din expertize, cea privind compatibilitatea cu legislația UE, se efectuează concomitent cu avizarea și se regăsește deja la etapa respectivă în sinteza comună.</p>	<p>Se acceptă. Art. 21 alin. (1) a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p>
	<p>Secretariatul Consiliului Economic</p>	17.	<p>La art. 21, alin. (1), lit. c) după cuvântul “elaborarea” de introdus cuvintele „notei de fundamentare și a”;</p>	<p>Nu se acceptă. Menționăm că schimbarea ordinii elementelor de structură ale acestei litere nu modifică sensul conținutului acesteia.</p>
<p>CEC</p>	18.	<p>Articolul 21 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 se propune a fi completat cu lit. d¹), prin care se include și etapa „de înregistrare a proiectului de act normativ și atribuirea numărului unic”. Totuși, observăm că celelalte modificări propuse pentru Legea nr. 100/2017 nu detaliază procedura de asigurare a etapei respective.</p>	<p>Precizare: Proiectul a fost completat cu litera respectivă urmare a procesului de avizare.</p>	

		19.	<p>Concomitent, având în vedere propunerile de ajustare a art. 37 din legea examinată, recomandăm revizuirea inclusiv a textului lit. 1) alin. (1) al art. 21, după cum urmează:</p> <p>„f) întocmirea sintezei obiecțiilor și propunerilor, sintezei constatărilor și recomandărilor expertizelor și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile și/sau efectuarea analizei de impact;”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 21 alin. (1) a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p> <p>„Analiza de impact” nu poate substitui sinteza obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor.</p>
	ANRCETI	20.	<p>Subsecvent, opinăm precum că revizuirea cadrului normativ referitor la expertiza anticorupție și modificarea etapei de efectuare a acesteia prin separare de etapa de avizare și consultare publică a proiectului de act normativ, nu va duce la îmbunătățirea mecanismului și optimizarea procesului de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative, acest fapt ducând doar la tergiversarea procedurii și confuzie în etapele creației legislative.</p> <p>Astfel, întru evitarea tergiversării procesului de creație legislativă, prin impunerea unor etape și termeni suplimentari, considerăm obiectiv ca expertiza anticorupție să fie realizată la etapa avizării și consultării publice.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru a asigura eficiența expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative este important ca CNA să recepționeze pentru examinare proiectele definitivite urmare a avizării și consultării publice.</p> <p>Pentru a nu tergiversa procesul de elaborare, s-a considerat oportun ca expertiza anticorupție să se efectueze concomitent cu expertiza juridică.</p>
<p>9. Articolul 22: la alineatul (2), cuvintele „cu excepția Președintelui Republicii Moldova și a deputaților în Parlament,” se exclud; la alineatul (3), litera c) se abrogă;</p>	Secretariatul Parlamentul	21.	<p>La pct. 9, nu este argumentată abrogarea lit. c) alin. (3) din art. 22 și considerăm oportună menținerea lit. c) în redacția actuală.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul substituie noțiunea de „studiu de cercetare” cu noțiunea de „activitate de documentare”. Drept urmare, lit. c) a fost menținută, fiind redactată.</p>
	Secretariatul Consiliului Economic	22.	<p>- la art. 22, alin. (4), în înlocuit expresia „Proiectele actelor normative, însoțite de notele de fundamentare,” cu „Proiectele actelor normative și notele de fundamentare”, astfel ca să fie pus accentul pe</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nota de fundamentare nu poate fi supusă procedurii de avizare separat de proiectul pentru care a fost întocmită.</p>

			<p>necesitatea expunerii și avizării notei ca un element important din asigurarea calității actului.</p> <p>De ajustat textul similar în alte articole, precum cea cu privire la avizare. În special, la textul privind avizarea proiectului actului normativ de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător (art. 32), de adăugat că “proiectul actului normative și nota de fundamentare” sunt avizate, astfel ca notă să poată fi avizată separate de proiectul actului, deoarece este remisă Grupului în calitate de raport de analiză a impactului</p>	
	CSM	23.	<p>Totodată, folosind contextul dat, Consiliul Superior al Magistraturii propune modificarea art. 23 alin. (2) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 privind actele normative prin includerea CSM în lista subiecților care pot iniția elaborarea proiectelor de acte normative.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>A nu se confunda „inițiativa legislativă” reglementată de art. 73 din Constituție cu „subiecții care pot iniția elaborarea proiectelor de acte normative” prevăzuți de art. 23 alin. (2) din Legea nr. 100/2017.</p> <p>Legislația nu creează impedimente pentru CSM de a elabora un proiect de act normativ și de a-l prezenta spre promovare Ministerului Justiției. Or, ultimul este organul central de specialitate care transpune în viață politica Guvernului în domeniul justiției și drepturilor omului (a se vedea art. 107 alin. (1) din Constituție și Hotărârea Guvernului nr. 698/2017).</p> <p>Subliniem că lit. h) din art. 23 alin. (2) este formulată într-o manieră generală, permițând și „altor subiecți” să inițieze</p>

				elaborarea unui proiect de act normativ.
<p>12. Se completează cu articolul 27¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 27¹.</p> <p>Activitatea de documentare</p> <p>(1) Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare, care constă în analiza realităților economico-sociale care urmează a fi reglementate, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația altor state, în special a statelor membre ale Uniunii Europene. Pentru fundamentarea proiectului actului normativ se analizează impactul de reglementare, se examinează jurisprudența Curții Constituționale în acel domeniu, a Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții Europene de Justiție, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice</p>	Secretariatul Parlamentul	24.	La pct. 12 ce completează legea cu art. 27 ¹ , la alin. (2) se va atrage atenția la numerotarea punctelor alineatului	Se acceptă.
	Cancelaria de Stat	25.	La pct. 12 din proiect, se impune ajustarea denumirii Curții de Justiție a Uniunii Europene.	Se acceptă.
	26.	De asemenea, propunem excluderea alin. (2) din art. 27 ¹ , în situația în care documentele de politici nu sunt acte normative, în sensul legii supuse modificării, iar procedura de elaborare a altor categorii de acte menționate în proiect este reglementată de norme speciale	Nu se acceptă. Art. 24 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 prevede că „La fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative.”. Drept urmare, menținerea excepției respective în art. 27 ¹ alin. (2) este necesară pentru a evita interpretările eronate privind obligativitatea completării (pentru proiectele documentelor de politici) a rubricilor din nota de fundamentare, ce se referă la analiza impacturilor.	
	Ministerul Apărării	27.	La pct. 12 (art. 27 ¹) din proiect, se propune revizuirea acestuia prin prisma denumirii și conținutul acestuia, care reglementează de fapt activitatea de documentare. Cu atât mai mult, nu este clar determinată interacțiunea alin. (1) cu alin. (2) în măsura în care analiza impactului de reglementare apare doar în cazurile în care acestea nu se efectuează. Prin renunțarea de către autorul proiectului la conceptul de „studiu de cercetare” în favoarea celui de „activitate de documentare”, excluzând și ”analiza științifică” din procesul de	Se acceptă parțial. Noțiunea de „activitate de documentare” are un caracter general, incluzând studii, rapoarte, recomandări ale experților etc. Unul din raționamentele pentru care s-a optat pentru utilizarea acestei noțiuni a fost excluderea eventualelor confuzii cu

<p>internaționale, precum și doctrina juridică în domeniu.</p> <p>(2) Analiza impactului de reglementare nu se efectuează pentru:</p> <p>1) proiectele documentelor de politici;</p> <p>3) proiectele privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale;</p> <p>4) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a proiectelor de modificare a acestora, precum și rapoartele privind executarea acestor bugete.</p>		<p>elaborare a actelor normative, se diminuează calitatea și valoarea actelor normative elaborate.</p> <p>În acest context, propunem separarea și expunerea alineatului (1) a art. 27¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„(1) Elaborarea proiectelor de acte normative trebuie precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare și analiză științifică, a istoricului legislației din acel domeniu, precum și a reglementărilor similare din legislația altor state, în special a statelor membre ale Uniunii Europene pentru cunoașterea temeinică a realităților economico-sociale care urmează să fie reglementate.</p> <p>(2) În activitatea de documentare pentru fundamentarea proiectului de act normativ se analizează impactul de reglementare, se examinează jurisprudența Curții Constituționale în acel domeniu, a Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții Europene de Justiție, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice internaționale, precum și doctrina juridică în domeniu.”</p>	<p>„studiile de cercetare,, și „analizele științifice” efectuate în cadrul Academiei de Științe a Moldovei și altor instituții de cercetare științifică.</p>
<p>(3) Rezultatele activității de documentare și referirile la sursele de informații sunt incluse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ.”.</p>	<p>ANRE</p>	<p>28. La pct. 12 (Art. 27¹) la alin. (2) este oportună includerea unui subpunct nou cu următorul cuprins: „<i>proiectele actelor normative cu termene de executare restrânse stabilite de un act legislativ sau document de politici</i>”. Această propunere derivă din raționamentele în care legiuitorul impune prin dispozițiile finale și tranzitorii ale unor acte legislative, termene foarte restrânse pentru elaborarea și adoptarea unor acte normative, în scopul soluționării în regim de urgență a unor situații neprevăzute. Astfel, respectarea procedurii de elaborare a actului normativ este deseori compromisă prin termenele extinse ale expertizei de impact asupra activității de întreprinzător, care poate dura cel puțin 14 zile (expertiza AIR, după care expertiza proiectului). Omiterea unei etape a procesului de legiferare poate avea loc doar prin excepție instituită expres de lege, or în caz contrar, actul normativ poate fi supus anulării de</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Optimizarea procesului de elaborare se va realiza prin renunțarea la etapa actuală de consultare prealabilă a AIR-ului.</p> <p>Subliniem că informația din sfera AIR-ului se va include în nota de fundamentare a proiectului, astfel, fiind exclusă problema actuală creată de „termenele extinse ale analizei de impact”.</p>

			către instanța de judecată din motivul încălcării procedurii legale de elaborare.	
	Consiliul Concurenți	29.	<p>Proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și a proiectelor de rectificare a acestora, ar putea conține prevederi ce implică măsuri de sprijin reglementate de Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Respectiv, în astfel de cazuri, de asemenea, este necesar de a fi elaborată fundamentarea necesității acordării ajutoarelor de stat și schemelor de ajutor de stat, fapt ce impune excluderea acestor categorii de proiecte de acte normative prevăzute la pct. 4) alin. (3) art. 27 din pct. 10 din proiectul de lege.</p> <p>Subsecvent, ținem să menționăm că proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat¹, prin care se propune ca elaborarea actelor juridice de acordare a ajutoarelor de stat și schemelor de ajutor de minimis să fie precedată de efectuarea studiilor de cercetare în scopul fundamentării necesității acestora, a fost aprobat în I lectură de către Parlament la data de 19.10.2023.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea nu este clară. Menționăm că textul unei legi în vigoare nu poate fi ajustat la prevederile unui proiect de lege care încă nu fost adoptat de Parlament. În cazul adoptării proiectului menționat în aviz, ajustările corespunzătoare al textului Legii nr. 100/2017 ar putea fi efectuate la etapa examinării acesteia în Parlament</p>
	CEC	30.	În privința redacției prevederilor art. 27 ¹ alin. (1), propus pentru a fi introdus în Legea nr. 100/2017, notăm asupra necesității substituirii textului „se examinează jurisprudența practica Curții Constituționale” prin textul „se examinează jurisprudența Curții Constituționale”.	Precizare: Textul respectiv a fost redactat deja după prima avizare.
14. La articolul 29 alineatul (1) cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”.	Cancelaria de Stat	31.	În ceea ce privește modificările propuse la art. 29, pentru facilitarea înțelegerii, la toate etapele de legiferare, a modificărilor care se intenționează a fi operate într-un act normativ, optăm pentru menținerea normei potrivit căreia „pentru proiectele de acte care vizează modificarea unor alte acte normative, concomitent cu versiunea inițială, se elaborează tabelul comparativ”, cu specificarea suplimentară, la art. 21 lit. c) din lege, că acesta se elaborează, după caz, la etapa respectivă. Or, actuala redacție a legii (art. 40 din lege)	<p>Nu se acceptă. Instituirea obligației de a întocmi tabelul comparativ pentru versiunea inițială a proiectului unui act normative de modificare va avea drept efect tergiversarea procesului de elaborare. Subliniem că prezența tabelului comparativ nu aduce</p>

			<p>impune prezentarea tabelului comparativ la etapa finală de adoptare a actului normativ, fără a fi clar la care etapă se elaborează respectivul tabel, iar prezentarea tabelului comparativ doar la etapa de adoptare a actului diminuează utilitatea acestuia.</p>	<p>plus-valoare conținutului proiectului. Or, de facto, acesta nu este examinat de către persoanele implicate în avizarea/expertizarea proiectului din cauza riscului ca tabelul să nu corespundă conținutului proiectului.</p> <p>Adițional, însăși prezentarea tabelului comparativ la etapa înregistrării proiectului la Cancelaria de Stat este lipsită de utilitate. Or, la ȘSGS se examinează, în special, aspecte formale, de procedură și nu aspecte de conținut. A se vedea pct. 170 din HG 610/2018.</p> <p>Mai mult ca atât, urmare a avizării și efectuării expertizelor, proiectul suferă modificări, uneori chiar radicale. Astfel, obligația de a actualiza tabelul comparativ anterior remiterii proiectului către Guvern nu va eficientiza procesul de lucru. Or, posibilele erori/omisiuni din tabelul comparativ vor crea confuzii.</p>
<p>15. Articolul 30: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota de fundamentare, conform modelului indicat în anexa</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	32.	<p>[...] la art. 30, alin. (1) se propune de a specifica că nota de fundamentare se întocmește „înainte de elaborarea proiectului actului normativ sau concomitent cu acesta”.</p>	<p>Se acceptă. Art. 30 a fost completat cu un alin. nou (2²).</p>
		33.	<p>La art. 30 din lege (<i>pct. 15 din proiect</i>), în situația în care alineatul (1) din acest articol va avea o nouă formulare, norma de trimitere prevăzută la alin. (2) urmează a fi abrogată.</p>	<p>Se acceptă.</p>

nr. 1, care va cuprinde cel puțin următoarele compartimente: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse (principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi); d) analiza impactului de reglementare și a opțiunilor alternative; e) compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația Uniunii Europene; f) avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ; g) constatările și recomandările expertizelor; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare; i) măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului de act normativ.”; se completează cu alineatul (2 ¹) cu următorul cuprins:		34.	În plus, la alin. (3) se va menționa și cazul în care nota de fundamentare trebuie ajustată dacă proiectul a suferit modificări în urma consultării publice a acestuia.	Se acceptă.
		35.	Cât privește alin. (4) din același articol, se impune menținerea acestei norme, cu specificarea obligativității semnării de către conducătorul autorității a „versiunii finale a notei de fundamentare”, în special din considerentul că în procesul decizional de adoptare a unor acte normative sunt implicate mai multe autorități publice.	Se acceptă.
	Secretariatul Consiliului Economic	36.	La art. 30, alin. (1), cuvintele “Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota de fundamentare” se vor expune în felul următor “Înainte de elaborarea proiectului actului normativ sau concomitent cu acesta, se întocmește nota de fundamentare”. După cum s-a menționat supra, este important ca notă să poată fi elaborate înainte de actul normativ, când se dorește sau pentru a reflecta conținutul analizei de impact.	Se acceptă. Art. 30 a fost completat cu un alin. nou (2 ²).
	ANRE	37.	La art. I considerăm necesar și oportun de exclus pct. 15 (Art. 30), având în vedere conținutul Notei de fundamentare propuse dublează prevederile Analizei impactului elaborată în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.	Nu se acceptă. Viitoarea „notă de fundamentare” constituie o combinare între actuala „notă informativă” și „analiza impactului de fundamentare”. Este firesc faptul că în conținutul notei de fundamentare se vor regăsi unele din rubricile actualului AIR. Menționăm că conținutul HG nr. 23/2019 urmează a fi revizuit la etapa modificării cadrului normativ conex.
	Consiliul Concurenței	38.	Pentru a asigura evaluarea compatibilității cu mediul concurențial normal a ajutoarelor de stat notificate și monitorizarea de către Consiliul Concurenței a utilizării	Precizare: Propunerea se acceptă de principiu. Precizăm că nota de

<p>„(2¹) Notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale și modificările acestora se întocmesc în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.”;</p> <p>alineatul (4) se abrogă.</p>			<p>acestor ajutoare de stat conform scopului propus de furnizorul ajutorului de stat, Consiliul Concurenței vine cu propunerea de completare a art. 30 cu o nouă literă e2), cu următorul cuprins:</p> <p>„e²) fundamentarea necesității acordării ajutoarelor de stat și schemelor de ajutor de stat, după caz;”.</p>	<p>fundamentare va conține rubrica „Alte impacturi și informații relevante”, în poate fi încadrată informația menționată în aviz.</p>
	CEC	39.	<p>La alin. (2) ce se propune a fi inclusă la art. 30 din Legea nr. 100/2017, sintagma „modificările acestora” propunem să fie substituită prin sintagma „cele de modificare a acestora”.</p>	Se acceptă.
<p>16. Articolul 31 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 31. Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE</p> <p>(1) Actele normative cu relevanță UE se elaborează și se promovează în modul stabilit de prezenta lege.</p> <p>(2) Actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare, conform modelului aprobat de Guvern.</p> <p>(3) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță. Modelul tabelului de concordanță se aprobă de Guvern.</p> <p>(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE</p>	Cancelaria de Stat	40.	<p>În ceea ce privește art. 31, considerăm că alin. (1) trebuie să prevadă că „actele normative cu relevanță UE se elaborează și se promovează în modul stabilit de Guvern”, or actul legislativ supus modificării nu reglementează și nici nu ar trebui să reglementeze detaliat mecanismul național de armonizare legislativă. Precizăm, în acest context, că actualmente procedura de elaborare și promovare a proiectelor de acte normative cu relevanță UE este stabilită în Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 și că procedura respectivă este unanim aplicabilă, fără a fi sesizate deficiențe de interpretare din partea autorităților antrenate în acest proces.</p>	Se acceptă. Art. 31 alin. 1 a fost expus în redacție nouă.
		41.	<p>De asemenea, se propune completarea art. 31 cu un alineat nou care va prevedea că „pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE analiza impactului de reglementare se elaborează în formă simplificată în conformitate cu Metodologia aprobată de Guvern”</p>	Se acceptă. Articolul 31 a fost completat.

<p>se supun în mod obligatoriu expertizei de compatibilitate, care se efectuează în conformitate cu prevederile art. 36.”.</p>				
<p>17. Articolul 32: alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins: „(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare. (2) Proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice centrale sau ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare.”; se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins: „(2²) Proiectele actelor normative cu impact asupra bugetului public se transmit obligatoriu spre avizare Ministerului Finanțelor, iar proiectele ce reglementează activitatea de</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>42.</p>	<p>La pct. 17, cu privire la art. 32, atragem atenția că inițiativele legislative elaborate de către deputați și cele elaborate de Guvern nu întotdeauna parcurg aceleași etape ale legiferării. În acest sens, atestăm existența divergențelor între Legea nr. 100/2017 și Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 referitor la etapele elaborării proiectului de act normativ. În acest context, se propune următoarea redacție a propoziției a doua din alin. (4) al art. 32 ”Proiectele actelor normative elaborate de către deputații în Parlament se transmit spre avizare, expertizare și consultare publică anterior înregistrării acestora în Parlament.”</p>	<p>Nu se acceptă. Subliniem că „propunerile deputaților” nu pot fi echivalate cu „inițiativele legislative ale deputaților”. Guvernul este împuternicit să examineze „inițiativele legislative”. Precizăm că o „propunere” dobândește statutul de „inițiativă legislativă” doar după înregistrarea acesteia în Parlament în modul stabilit de lege. În context, invocăm art. 48 alin. (1) din Legea nr. 797/1996: „[...] Prin dispoziție a Președintelui Parlamentului, proiectele de acte legislative care corespund cerințelor art. 47 se introduc în procedura legislativă și se distribuie spre avizare comisiilor permanente, Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și, după caz, Guvernului, instituțiilor interesate.”</p>
		<p>43.</p>	<p>- Limitarea autorităților publice de a se expune „exclusiv” și doar „asupra domeniilor care îi vizează direct” este nejustificată, (reprezentanții societății civile se pot expune asupra tuturor soluțiilor juridice cuprinse în proiect) astfel, alin. (5¹) al art. 32 urmează a</p>	<p>Nu se acceptă. A nu se confunda „autoritățile publice” cu „reprezentanții societății</p>

<p>întreprinzător se remit spre avizare grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.”;</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „consultării publice” se completează cu cuvintele „cu reprezentanții societății civile”;</p> <p>se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) În avizele asupra proiectului actului normativ, autoritățile publice se expun exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență sau care îi vizează direct. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări asupra proiectului de act normativ. Avizele și recomandările trebuie să conțină obiecții și propuneri motivate, anexând, după caz, versiunea redactată a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.”;</p> <p>alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p>			<p>fi redactat corespunzător, în sensul excluderii acestor limitări.</p>	<p>civile”. Proiectul nu stabilește nici o limitare pentru ultimii.</p> <p>Referitor la autoritățile publice, subliniem că specializarea ministerelor corespunzător domeniilor de competență ale Guvernului urmărește scopul eficientizării lucrului autorităților publice centrale de specialitate. Or, suprapunerea competențelor acestora ar avea ca efect nu doar crearea confuziilor normative, ci și supraîncărcarea executorilor din cadrul ministerelor cu sarcini de a examina un proiect de act normativ prin prisma unor aspecte care le depășesc competența.</p>
<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>44.</p>	<p>44.</p>	<p>La pct. 17, considerăm necesară examinarea suplimentară dacă prevederile alin. (2) de la art. 32 din lege, referitoare la obligativitatea avizării proiectului de către „autoritățile publice centrale”, nu se regăsesc deja în alin. (1). Or, în cazul în care un proiect „vizează domeniile de competență” ale unei autorități se prezumă că aceasta este responsabilă de aplicarea prevederilor cadrului normativ în domeniile sale de competență.</p>	<p>Se acceptă. Textul alin. (1) și (2) a fost redactat.</p>
		<p>45.</p>	<p>În plus, la alin. (5¹) se impune examinarea suplimentară, sub aspect terminologic, a normei care prevede că „recomandările trebuie să conțină obiecții”, or, potrivit Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, recomandarea este orice sugestie, propunere sau opinie cu caracter consultativ. În plus, având în vedere noțiunea de „recomandare”, utilizată în raport cu rezultatele consultării publice a societății civile, constatăm existența unei confuzii în cazul</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>

<p>„(6) În urma avizării și consultării publice, autorul proiectului întocmește sinteza obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor, care include avizele autorităților publice și recomandările reprezentanților societății civile, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3.”;</p> <p>alineatul (7) se completează în final cu propoziția: „În urma avizării și consultării publice repetate, autorul proiectului întocmește o nouă sinteză. Prevederile alin. (6) se aplică în modul corespunzător.”.</p>		<p>utilizării aceleiași noțiuni în raport cu concluziile conținute în rapoartele de expertiză.</p> <p>Reiterăm, astfel, opinia că ar fi justificată menținerea abordării potrivit căreia „obiecțiile și propunerile” sunt formulate de autoritățile publice în procesul de avizare/expertizare, iar „recomandările” de către reprezentanții societății civile, în procesul consultărilor publice, conform terminologiei utilizate în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p>		
	46.	<p>În acest context, se recomandă, de asemenea, de a prevedea în lege că autorul întocmește o singură sinteză care ar putea conține compartimente separate: sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților participante la avizare, cele recepționate în urma expertizei, inclusiv anticorupție și juridică, precum și recomandările formulate de reprezentanții societății civile în procesul consultărilor publice.</p> <p>În această ordine de idei, se impune evitarea utilizării confuze a noțiunii de „recomandare” în cazul rezultatelor expertizării proiectelor, prin revizuirea reglementărilor propuse la art. 34, art. 35, art. 37, art. 40.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p>	
	Ministerul Finanțelor	47.	<p>Cu referire la pct. 17, se reiterează propunerea de modificare a art. 32 alin. (7) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin completarea după cuvintele „spre avizare” cu cuvântul „, , expertizare”, astfel fiind asigurată concordanța cu noua redacție propusă de autor pentru art. 34 alin. (6) al legii. Este de menționat că propunerea dată a fost expusă în avizul Ministerului Finanțelor nr. 04-03/882/1433 din 03.10.2023 și, deși conform mențiunii autorului în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul legii, a fost acceptată, această completare nu a fost inclusă în textul proiectului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea are tangență cu obiectul de reglementare al art. 32 se referă la etapa de avizare.</p> <p>Detaliile generale despre expertize se regăsesc în art. 34.</p>
		48.	<p>Aferent aceluiași pct. 17, ce vizează completarea art. 32 din lege cu alin. (2²), textul ”cu impact asupra</p>	<p>Se acceptă.</p>

		<p>bugetului public” se propune de substituit cu textul ”cu impact financiar asupra bugetelor”.</p>	
Ministerul Apărării	49.	<p>La pct. 17 (art. 32 alin. (5¹)), argumentele prezentate de către autorul proiectului în sinteza la proiect ca ”parțial acceptate”, de fapt nu au fost acceptate.</p> <p>În acest sens, propunem repetat excluderea textului din alin. (5¹) prezentat de către autorul proiectului, după cum urmează: ”...autoritățile publice se expun exclusiv în privința soluțiilor juridice referitor la domeniile care intră în sfera lor de competență sau care îi vizează direct.”.</p> <p>Aceasta va permite asigurarea dreptului autorităților administrative centrale și autorităților publice de a expune opinia proprie pe marginea proiectelor de acte normative, precum și asupra altor chestiuni examinate în cadrul ședințelor Guvernului (art. 11 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate). Cu atât mai mult, art. 11 alin. (1) lit. i) a Legii enunțate prevede că ministrul aprobă avize la proiecte de acte legislative și normative care au tangență cu domeniile de activitate încredințate ministerului, elaborate de alte ministere, alte autorități administrative centrale și autorități publice, și contrasemnează hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern în cazurile stabilite de lege.</p> <p>Urmare, propunem expunerea art. 32 alin. (5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>”(5¹) În avizele asupra proiectului de act normativ, autoritățile publice și reprezentanții societății civile prezintă recomandări și soluțiile normative asupra proiectului de act normativ. Avizele și recomandările trebuie să conțină obiecții și propuneri motivate, anexând, după caz, versiunea redactată a proiectului sau a unor prevederi. În cazul lipsei obiecțiilor și propunerilor motivate la proiectul de act normativ, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Potrivit art. 107 alin.(1) din Constituție „Organele centrale de specialitate ale statului sînt ministerele. Ele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sînt responsabile de activitatea lor.”</p> <p>Respectiv, specializarea ministerelor corespunzător domeniilor de competență ale Guvernului urmărește scopul eficientizării lucrului autorităților publice centrale de specialitate. Or, suprapunerea competențelor acestora ar avea ca efect nu doar crearea confuziilor normative, ci și supraîncărcarea executorilor din cadrul ministerelor cu sarcini de a examina un proiect de act normativ prin prisma unor aspecte care le depășesc competența.</p>

	CEC	50.	<p>Cu referire la intervenția de modificare art. 32 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, și anume specificarea sintagmei „cu reprezentanții societății civile după textul „proiectul actului normativ este supus consultării publice”, necesită a fi precizată intenția autorului proiectului de lege. Astfel, modificarea propusă vine să stabilească faptul că proiectul actului normativ, concomitent sau înainte de transmiterea spre avizare, este supus consultării publice <i>cu reprezentanții societății civile</i> în modul stabilit de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>În același timp, art. 11 din Legea nr. 239/2008 stabilește procedura de consultare <i>cu părțile interesate</i>, care potrivit legii menționate, sunt cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate, cea din urmă categorie fiind doar generic specificată. Pe de altă parte, ca modalitate de consultare, același articol din lege stabilește crearea grupurilor de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea <i>reprezentanților societății civile</i>. În contextul enunțat, rămâne a fi clarificat dacă în categoria părților interesate se includ și reprezentanții societății civile sau dacă cetățenii și asociațiile constituite potrivit legii se includ în categoria reprezentanților societății civile. Or, atât Legea nr. 100/2017, cât și Legea nr. 239/2008, nu definesc conceptul de reprezentanți ai societății civile și nu enumeră în mod exhaustiv categoria părților interesate. Corespunzător, este necesar de asigurat că dezvoltarea normei de blanchetă propusă pentru completarea art. 32 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 urmează a fi aplicată uniform de către toți subiecții vizati.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Legea nr. 239/2009 folosește atât noțiunile de „reprezentanți ai societății civile” și de „părți interesate” ca fiind echivalente, fără a face distincție între acestea. Drept urmare, nu considerăm oportun completarea Legii nr. 100/2017 cu noțiuni noi.</p>
	Consiliul Concurenței	51.	<p>Republica Moldova are asumat angajamentul internațional de a menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență și ajutor de stat, care abordează în mod eficace practicile anticoncurențiale ale întreprinderilor,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Alin. (2) din art. 32 a fost reformulat într-o manieră generală, astfel încât să fie creată o regulă aplicabilă atât</p>

		<p>acțiunile/inacțiunile autorităților publice care restrâng, împiedică sau denaturează concurența și asigură un control eficace al concentrărilor în acord cu Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014.</p> <p>În acest context, Consiliul Concurenței își manifestă îngrijorarea în privința noului cuprins al art. 32 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, propus la pct. 15 Art. I din proiectul de lege, prin care se va exclude de la art. 32 alin. (2) al Legii în vigoare, norma dispozitivă de a transmite proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică spre avizare Consiliului Concurenței.</p> <p>În vederea evaluării ex-ante a impactului de reglementare a actului normativ care ar putea restrânge, împiedica sau denatura concurența, în conformitate cu art. 34 alin. (2) și art. 41 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței, autoritatea de concurență emite avize pentru proiectele de acte normative care reglementează activitatea economică și înaintează recomandări și propuneri de modificare a celor care au sau pot avea un impact anticoncurențial sau ar putea afecta bunăstarea consumatorilor.</p> <p>Întru realizarea în mod eficace a angajamentului internațional asumat de a menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență și ajutorului de stat, este imperios necesar de a completa redacția propusă pentru art. 32 alin. (2) din proiect, în final cu norma dispozitivă ce va avea următorul cuprins: „Proiectele actelor normative care reglementează activitatea economică se transmit spre avizare Consiliului Concurenței”, astfel încât să servească drept temei legal ce va asigura transmiterea de autoritățile publice autori a proiectelor de acte normative către</p>	<p>autorităților publice centrale, cât și autorităților publice autonome.</p> <p>Având în vedere faptul că Consiliul Concurenței face parte din „autoritățile publice autonome”, prevederea respectivă va fi în continuare aplicabilă acestuia, chiar dacă denumirea sa nu este specificată expres în text.</p>
--	--	---	---

			Consiliul Concurenței spre avizare proiectele de acte normative ce reglementează activitatea economică.	
<p>19. Articolele 34-36 vor avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 34. Expertiza proiectului actului normativ</p> <p>(1) Autorul proiectului actului normativ asigură prezentarea acestuia către autoritatea publică responsabilă pentru efectuarea expertizelor anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația UE, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate.</p> <p>(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE se efectuează concomitent cu avizarea.</p> <p>(3) Expertiza anticorupție și expertiza juridică se efectuează la etapa finală, după definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și a rezultatelor consultărilor publice.</p> <p>(4) Constatările expertizelor sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul de act normativ.</p> <p>(5) În urma efectuării fiecărui tip de expertiză, autorul proiectului</p>	CEC	52.	<p>Ajustările propuse pentru art. 34 din Legea nr. 100/2017 vin să uniformizeze și să stabilească în mod expres tipul expertizelor ce urmează a fi efectuate pe marginea proiectului de act normativ, și anume: expertiza anticorupție, juridică și de compatibilitate cu legislația UE. În această ordine de idei, necesită a fi revăzută oportunitatea reglementării la conținutul notei de fundamentare, compartimentul dedicat constatările altor expertize (art. 30 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 100/2017).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În context, art. 30 alin. (1) a fost expus în redacție nouă.</p>
		53.	<p>În același timp, observăm că, potrivit noilor reglementări incluse la art. 34 din Legea nr. 100/2017, în particular alin. (5), se propune întocmirea sintezelor recomandărilor după efectuarea fiecărui tip de expertiză, în esență două sinteze în cadrul demarării etapei de avizare, care ar putea fi comasate într-o singură sinteză. Totuși, necesită a fi precizat dacă în cazul expertizei juridice ce urmează a fi efectuată la etapa finală se va întocmi o sinteză separat sau ar fi posibilă integrarea constatările în sinteza comasată pe celelalte două expertize. Întrebarea formulată rezidă din faptul că prevederile art. 34 din Legea nr. 100/2017 stabilise reglementări generale pentru cele 3 tipuri de expertize specificate, însă cu anumite particularități vine doar pe expertizele anticorupție și cele de compatibilitate cu legislația UE.</p> <p>În același context, atragem atenția asupra corelării noilor prevederi propuse pentru art. 34 alin. (5) și 35 alin. (7) din Legea nr. 100/2017 în sensul clarificării numărului de sinteze ce urmează a fi întocmite sau mecanismul de includere a tuturor constatările într-o singură sinteză.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p>

<p>întocmește sinteza constatărilor și recomandărilor, conform unuia dintre modelele indicate în anexele nr. 2 și nr. 3. Constatările și recomandările recepționate în procesul de expertizare se includ într-o singură sinteză.</p> <p>(6) Dacă, în urma efectuării expertizelor, mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ este modificat, acesta trebuie remis repetat spre avizare, expertizare și consultare publică.</p> <p>[...]</p>				
<p>19. Articolele 34-36 vor avea următorul cuprins:</p> <p>[...]</p> <p>Articolul 35. Expertiza anticorupție</p> <p>(4) Expertiza anticorupție a proiectelor actelor normative prevăzute la art. 6 lit. e)-h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție, aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>54.</p>	<p>Se atestă o discrepanță terminologică între prevederile art. 35 alin. (6), care se referă la „sinteza recomandărilor” și cele ale art. 37 alin. (1¹), în care se face referire la „sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor”. Constatăm, în același timp, că la stabilirea acestei norme nu s-a ținut cont că expertiza juridică se efectuează, potrivit proiectului, concomitent cu cea anticorupție.</p> <p>În plus, în reglementarea respectivă nu se regăsește „sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile”. Se impune, de asemenea, de a concretiza în prevederea respectivă că tabelul de concordanță se expediază Ministerului Justiției, după caz, or, tabelul de concordanță însoțește doar proiectele de acte normative cu relevanță UE.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 35 alin. (6) și art. 37 alin. (1¹) au fost redactate.</p>

<p>proiectelor ce conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile de corupție, Centrul Național Anticorupție poate acorda, la solicitare, suport autorului proiectului la efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>(5) Centrul Național Anticorupție poate antrena în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență Centrului Național Anticorupție la efectuarea expertizei anticorupție în limitele competențelor acestora.</p> <p>(6) După recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului actului normativ completează nota de fundamentare cu informația referitoare la constatările expertizei și include în sinteză recomandările Centrului Național Anticorupție. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor din raportul de expertiză anticorupție trebuie motivate în sinteză.</p> <p>[...]</p>	<p>CEC</p>	<p>55.</p>	<p>Cu referire la textul normei propus pentru art. 35 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, suntem de părere de a fi examinată oportunitatea de renunțare la conceptul de act normativ departamental, fiind ajustată în acest sens și Hotărârea Guvernului nr. 1104/1997 cu privire la modul de efectuare a expertizei juridice și înregistrării de stat a actelor normative departamentale.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Actele normative departamentale sunt actele juridice prin care se materializează activitatea autorităților publice centrale și cele autonome în partea ce ține de instituirea unor norme pentru executarea legilor și hotărârilor Guvernului.</p> <p>Împuternicirea de a emite acte departamentale derivă din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p> <p>Examinarea oportunității existenței sau inexistenței acestui tip de acte normative depășește obiectul de reglementare a prezentului proiect de lege.</p>
--	-------------------	------------	--	---

<p>19. Articolele 34-36 vor avea următorul cuprins: [...] Articolul 36. Expertiza de compatibilitate cu legislația UE (4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE elaborate de către Președintele Republicii Moldova, deputații în Parlament și Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia, se transmit spre avizare Guvernului, fiind însoțite de tabelul de concordanță.”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>56.</p>	<p>La pct. 19 ce modifică art. 36 alin. (4), reținem că pentru evitarea paralelismelor și asigurarea coerenței procesului de armonizare a legislației UE, care este unul planificat/gradual, se recomandă să se acorde prioritate Guvernului în elaborarea și promovarea proiectelor de acte normative cu relevanță UE, care are deopotrivă rolul cheie în procesul de armonizare legislativă, dar și deține mecanismul de control al asigurării conformității cu legislația UE. Consecvent, se recomandă deputaților în Parlament, Președintelui și Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia să se abțină de la înaintarea proiectelor de legi care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE, aceasta fiind o prerogativă a Guvernului. Astfel, considerăm oportună excluderea alin. (4) al art. 36, întrucât obligativitatea autorului proiectului de lege privind întocmirea tabelului de concordanță se conține la art. 31 alin. (3) al proiectului de lege.</p>	<p>Nu se acceptă. Dreptul de inițiativă legislativă a deputaților este un drept constituțional și nu poate fi limitat.</p>
<p>20. Articolul 37: se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Proiectul actului normativ însoțit de nota de fundamentare, sinteza obiecțiilor și propunerilor, sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor, de tabelul de concordanță se expediază Ministerului Justiției.”;</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>57.</p>	<p>La pct. 20, ce modifică art. 37, considerăm necesară revizuirea conținutului alin. (5), or comasarea prevederilor cu privire la actele normative care se supun sau nu expertizei juridice, este confuză. Constatăm că actuala redacție a alin. (5) comportă un caracter mai clar. Mai mult, criteriile de selectare aplicabile actelor normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome ce se vor supune expertizei juridice, poartă un caracter general. Acest fapt va avea drept consecință lărgirea spectrului actelor normative supuse expertizei juridice, intenția Ministerului Justiției este de fapt de a îngusta spectrul actelor normative supuse expertizei juridice.</p>	<p>Se acceptă parțial. Pentru sporirea clarității, partea introductivă a alin. (5) a fost completată. Referitor la criteriile de selectare, precizăm că acestea au fost preluate din Hotărârea Guvernului nr. 1104/1997, fiind aplicate în practică deja de mai mulți ani.</p>

<p>la alineatul (2), textul „a)-d)” se substituie cu textul „a)-f)”;</p> <p>alineatul (3) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹) oportunitatea soluțiilor propuse, în cazul în care obiectul de reglementare al proiectului actului normativ vizează domeniile de competență ale Ministerului Justiției.”;</p> <p>alineatul (4) se abrogă;</p> <p>alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Proiectele de acte normative elaborate de Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare nu se supun expertizei juridice, iar proiectele de acte normative prevăzute la art. 6 lit. e) și f) se expediază Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, dacă:</p> <p>a) vizează drepturile și libertățile garantate prin Constituție și reglementează mecanismul organizațional-juridic de realizare a lor;</p> <p>b) poartă caracter interdepartamental, fiind executorii pentru alte autorități publice, precum și pentru întreprinderile,</p>	<p>CNAM</p>	58.	<p>Noua redacție a alin. (5) nu cadrează cu alin. (1) al acestui articol, ce prevede că „Expertiza juridică este efectuată de către Ministerul Justiției și este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative elaborate de către 10.11.2023 Nr. 01-02/3570 autoritățile administrației publice centrale de specialitate și autoritățile publice autonome.” Pentru asigurarea clarității reglementărilor, recomandăm stabilirea în alin. (5) a proiectelor de acte normative care, prin derogare de la alin. (1) al art. 37, nu se supun expertizei juridice (elaborate de Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare, cu caracter tehnic etc.).</p>	<p>Se acceptă.</p>
		59.	<p>Adițional, la alin. (1¹) sintagma „sinteza obiecțiilor și propunerilor” se va substitui cu sintagma „sinteza obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor”, în concordanță cu modificările propuse în proiect la art. 32 alin. (6) și anexele nr. 2 și 3 la Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Precizare:</p> <p>Proiectul a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p>
	<p>ANRE</p>	60.	<p>La pct. 20 (art. 37) propunem să fie exclus alin. (7), deoarece dublează prevederile pct. 22 din proiect (art. 39 alin. (1)) conform cărora, autorul proiectului studiază obiecțiile, propunerile și recomandările prezentate în cadrul avizării/consultării publice, constatările și recomandările rapoartelor de expertiză și „decide asupra acceptării totale sau parțiale, ori respingerii acestora cu motivarea în sinteză a deciziei”.</p> <p>Or, modul în care este formulată prevederea din proiect „Recomandările din expertiza juridică se includ în versiunea finală a proiectului de acte normative” atribuie un caracter obligatoriu și o putere decizională absolută Ministerului Justiției asupra prevederilor proiectelor actelor normative elaborate de autoritățile publice, ceea ce contravine în mod special principiului independenței autorităților de reglementare. Din aceste considerente, este judicios de exclus această normă, care va exclude eventualul echivoc legislativ în</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm argumentele expuse în cadrul primei avizări:</p> <p>Efectul juridic al unui raport de expertiză nu poate fi echivalat cu efectul juridic al unui aviz.</p> <p>Cu toate acestea, conform reglementării propuse, chiar și rapoartele de expertiză nu au un „caracter obligatoriu” absolut.</p> <p>Astfel, autorul proiectului poate să nu accepte careva recomandări din raportul de expertiză, cu condiția că această neacceptare este obiectivă și justificată, fapt care trebuie</p>

<p>instituțiile și organizațiile care nu sunt subordonate autorităților publice care le-au elaborat sau emis.”;</p> <p>alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Recomandările din expertiza juridică se includ în versiunea finală a proiectului actului normativ. Neacceptarea constatărilor și a recomandărilor din raportul de expertiză juridică trebuie motivate în sinteză.”.</p>	<p>CEC</p>	<p>61.</p>	<p>aplicabilitatea normelor legale de către autorii proiectelor de acte normative</p> <p>În contextul propunerilor formulate în prezentul aviz, ar fi necesară ajustarea art. 37 din Legea nr. 100/2017, și anume a textului inclus pentru alin. (1), prin completarea acestuia după sintagma „după caz” cu textul, „sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile”.</p>	<p>argumentat în sinteza recomandărilor.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul a fost modificat, astfel, încât să fie întocmită o sinteză unică, care se va completa pe măsura recepționării avizelor, recomandărilor și expertizelor.</p> <p>Menționăm că „sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile” nu se va întocmi ca document distinct. Toate propunerile care se recepționează de la reprezentanții societății civile vor fi incluse în „sinteza” Or, consultarea societății civile are loc concomitent cu avizarea proiectului cu autoritățile publice.</p>
		<p>62.</p>	<p>Sub aspect redacțional, dar și logico-juridic, atragem atenția autorului proiectului de a revedea intenția de modificare a alin. (4) de la art. 37 din Legea nr. 100/2017 care, în opinia Comisiei, nu are finalitate. Având în vedere argumentele expuse la pct. 3 subpct. 7 din Nota informativă la proiectul de lege, urmează de inclus la final sintagma „se exclude”. Tot astfel, dacă se renunță la procedura de înregistrare de stat a actelor normative ale autorităților publice de către Ministerul Justiției, această intenție urmează a fi reflectată și la alin. (5) de la art. 37 din Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul care se referă la alin. (4) și alin. (5) a fost modificat.</p>
		<p>63.</p>	<p>În ultimă ordine de idei, menționăm asupra necesității stabilirii unor termene mai restrânse pentru efectuarea expertizei juridice în cazul unor proiecte de acte normative care necesită o aprobare mai prioritară. În acest caz, aducem drept exemplu actele normative ale</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Actualmente, Legea nr. 100/2017 prevede că expertiza juridică se efectuează în 10 zile lucrătoare, cu posibilitatea</p>

			Comisiei Electorale Centrale care necesită a fi adoptate sau revizuite în vederea executării prevederilor legislației electorale, în particular ale celor ce vor fi aplicate în cadrul scrutinului imediat următor. Eventual, aceste aspecte să fie reglementate cel puțin la nivelul metodologici aprobate de Ministerul Justiției, conform art. 37 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, prin care să fie instituit mecanismul ce ar oferi posibilitatea autorităților publice să intervină cu solicitări motivate pentru asigurarea efectuării expertizei juridice în termene mai restrânse.	extinderii acestui termen pentru documente complexe până la 30 de zile. Pentru a optimiza procesul de elaborare, se propune reducerea posibilității de prelungire a termenului de la 30 la 10 zile lucrătoare. Reducerea termenului de bază nu este binevenită, deoarece acest fapt va diminua din calitatea expertizei.
21. Articolul 38 va avea următorul cuprins: „Articolul 38. Termenele de întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor (1) Termenul general pentru avizarea, formularea recomandărilor și expertizarea proiectului actului normativ este de 10 zile lucrătoare. (2) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996. (3) În funcție de complexitatea și volumul proiectului actului normativ, termenul de examinare poate	Secretariatul Parlamentului	64.	Pct. 21 ce modifică art. 38, cu referire la termenele de întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor, ținem să informăm despre dezacordul în legătură cu: - stabilirea termenului general de 10 zile pentru întocmirea avizelor, formularea recomandărilor și efectuarea expertizelor (a se vedea alin.(1) și (3)). Considerăm termenul de 10 zile unul foarte restrâns, în special în cazurile când proiectele de acte normative sunt proiecte de legi integrale, sunt complexe și voluminoase și necesită examinare minuțioasă. Stabilirea unui termen mic va avea drept consecință întocmirea unor avize formaliste, generale și cu risc sporit de coruptibilitate, care nu vor întruni trăsăturile calitative ale unui act normativ (accesibilitate, previzibilitate și claritate) prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23 noiembrie 2010. În aceeași ordine de idei, reamintim despre Hotărârea Parlamentului nr. 149/2023 privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică la procesul decizional al Parlamentului prin care s-a stabilit expres că ”Consultarea părților interesate asupra proiectelor de acte normative se efectuează în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, cu Legea nr. 239/2008	Nu se acceptă. Stabilirea unui termen mai mare pentru avizare/expertiză va avea drept efect extinderea duratei întregului proces de elaborare. Subliniem că proiectul prevede posibilitatea prelungirii termenului inițial de avizare.

<p>fi restrâns la cel mult jumătate sau prelungit cu până la 10 zile lucrătoare. În cazul prelungirii termenului de examinare, trebuie informat autorul proiectului actului normativ.</p> <p>(4) Avizele, recomandările și rapoartele de expertiză la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare/expertiză.</p> <p>(5) Curgerea termenelor începe în ziua următoare zilei intrării și înregistrării proiectului actului normativ la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea/expertiza ori, în cazul circulației documentelor în formă electronică, în ziua următoare zilei publicării proiectului în Sistemul informațional pentru avizare sau, după caz, expertizare.</p> <p>(6) Depășirea termenelor de avizare sau expertizare precum și neprezentarea avizului sau expertizei, reprezintă aviz pozitiv tacit sau, după caz, expertiză pozitivă tacită, fără</p>			<p>privind transparența în procesul decizional, cu 3 Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și cu prezenta hotărâre. Termenul de prezentare a recomandărilor este de 15 zile lucrătoare de la data publicării proiectului de act normativ pe pagina web oficială a Parlamentului, în cazul în care comisia permanentă nu stabilește alt termen rezonabil.”</p>	
		65.	- la alin. (2), cu privire la inițiativele legislative ale deputaților , reiterăm opinia expusă la art. 32, cu completarea că aceleași etape de legiferare parcurg și inițiativele Președintelui Republicii Moldova.	Se acceptă.
		66.	- în alin. (3) cuvintele ”și volumul” urmează a fi excluse, luând în considerație că volumul proiectului nu reprezintă un indicator clar și obiectiv;	Se acceptă.
		67.	- se propune următoarea redacție a alin. (6): ”(6) Neprezentarea avizelor și expertizelor în termenul stabilit de prezenta lege, nu împiedică examinarea și definitivarea ulterioară a proiectului actului normativ.	Se acceptă parțial. Textul a fost redactat, ținându-se cont de faptul că statutul expertizelor diferă de cel al avizelor. Astfel, promovarea unui proiect este imposibilă în lipsa expertizelor, de exemplu, a expertizei anticorupție.
	Cancelaria de Stat	68.	La art. 38 alin. (6), se impune reconsiderarea normei propuse, prin prisma reglementărilor legale care statuează obligativitatea efectuării expertizelor (a se vedea art. 35-37 din lege), motiv pentru care prevederile alineatului în cauză urmează să se limiteze doar la efectele avizării tacite, în cazul „neprezentării în termen a avizelor”.	Se acceptă parțial. Alin. (6) a fost expus în altă redacție, ținându-se cont de propunerea Secretariatului Parlamentului.
	Ministerul Finanțelor	69.	La pct. 21 considerăm că art. 38 alin. (6) urmează a fi exclus, pentru a asigura un proces cât mai calitativ de avizare a proiectelor actelor normative. Or, vor avea loc situații când avizul autorității interesate, prezentat cu o întârziere de o zi/câteva zile, este unul de importanță majoră (inclusiv pentru autor) pentru îmbunătățirea calității proiectului elaborat. Mai mult ca atât, nu este	Se acceptă parțial. Alin. (6) a fost expus în altă redacție, ținându-se cont de propunerea Secretariatului Parlamentului.

<p>îndeplinirea altei formalități de către autor.”.</p>		<p>clar cum ar trebui să procedeze autorul proiectului cu avizul respectiv. Or, pe de o parte, depășirea termenelor de avizare/expertizare reprezintă aviz pozitiv tacit (potrivit art. 38 alin. (6) din proiect), iar până la urmă avizul respectiv, prezentat cu întârziere, poate să fie unul negativ sau să conțină propuneri/obiecții majore asupra proiectului respectiv, inclusiv pentru autorul proiectului.</p> <p>Totodată, autorul proiectului invocă în sinteza obiecțiilor și propunerilor că prevederea respectivă are ca scop disciplinarea participanților procesului de examinare a proiectului și de a evita posibilele tergiversări. Mai subliniază autorul că prevederea alin. (6) nu interzice autorului proiectului să țină cont de recomandările avizului/expertizei tardive, dacă consideră oportun acest lucru. Această concluzie este una discutabilă și este neclară în condiția în care avizul este unul pozitiv (ca urmare a expirării termenului de avizare), iar autorul concomitent ia în calcul, la definitivarea proiectului, obiecțiile prezentate într-un aviz peste termen.</p> <p>În această ordine de idei, menționăm că actualmente neprezentarea în termen a avizului de către un participant nu constituie un impediment pentru autor de a continua promovarea proiectului în modul stabilit.</p> <p>La fel, opinăm că calitatea avizelor ar putea eventual să scadă, deoarece autoritățile implicate se vor axa, probabil, pe faptul prezentării în termen a avizului, și nu pe calitate.</p> <p>Până la urmă, prezentarea unui aviz peste o zi/câteva zile de la expirarea termenului nu are, de regulă, efecte negative semnificative, deoarece, în caz de urgență, autorul poate promova proiectul și în lipsa avizului respectiv ca urmare a expirării termenului de prezentare a acestuia.</p> <p>Această prevedere se răsfrânge, în afară de toate avizele (inclusiv și avizul sub aspect de impact asupra</p>	
---	--	---	--

		<p>bugetului public național), și asupra expertizelor juridice/anticorupție. Ne este destul de greu să înțelegem cum autorul proiectului va continua promovarea proiectului în lipsa avizului Ministerului Finanțelor privitor la impactul financiar, expertiza juridică sau anticorupție, argumentând că termenul de avizare/expertizare a expirat, motiv din care avizul/expertiza corespunzătoare este una pozitivă.</p> <p>În cazul în care și argumentele de mai sus nu vor fi convingătoare pentru autorul proiectului, considerăm că atunci urmează a fi extinse termenele de avizare/expertizare a proiectelor pentru a se asigura că autoritățile se vor încadra în termenele respective și vor prezenta avizele/expertizele corespunzătoare</p>	
CSM	70.	<p>Plenul CSM susține proiectul prezentat, structura conceptuală a variantei elaborate, având în vedere că este un act normativ complet, echilibrat și comprehensiv, cu propunerile specificate mai jos.</p> <p>La art. I pct. 21 al Proiectului propunem modificarea alin. (1) art. 38 al Legii nr. 100 din 22.12.2017 privind actele normative, prin extinderea termenului general pentru avizarea, formularea recomandărilor de la 10 zile la 30 de zile.</p> <p>Propunerea se bazează pe faptul că, Consiliul Superior al Magistraturii este un organ colegial, avizele pregătite de raportor urmează să fie discutate în cadrul ședinței ordinare și/sau extraordinare, urmând a fi adoptată o hotărâre.</p> <p>Promovând implicarea și transparența, Consiliul Superior al Magistraturii tot mai des consultă opinia întregului sistem judecătoresc, stabilind un termen rezonabil pentru răspuns, reieșind din volumul mare de lucru în cadrul instanțelor. În această situație, generalizarea informației recepționate și utilizarea acestora pentru elaborarea avizului solicită timp adițional.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Stabilirea unui termen mai mare pentru avizare/expertiză va avea drept efect extinderea duratei întregului proces de elaborare.</p> <p>Subliniem că proiectul prevede posibilitatea prelungirii termenului inițial de avizare.</p>

	CEC	71.	În continuarea aspectului sesizat cu privire la reducerea termenelor în cazul procedurii de efectuare a expertizei juridice, propunem amendarea redacției art. 38 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 (conform proiectului de lege), prin revizuirea textului primului enunț, după cum urmează: „În funcție de complexitatea și volumul actului normativ, <i>precum și în temeiul unor motive justificate</i> , termenul de examinare poate fi restrâns la cel mult jumătate <i>sau extins</i> , la solicitarea sau cu informarea autorului proiectului actului normativ”.	Nu se acceptă. Redacția propusă în aviz are un caracter vag. Expresia „precum și în temeiul unor motive justificate” creează incertitudine și lasă loc pentru interpretări eronate. Aceleași critici sunt aplicabile și excluderii numărului de zile ce se referă la extinderea termenului de examinare a proiectului.
23. Articolul 40 va avea următorul cuprins: „Articolul 40. Dosarul de însoțire a proiectului actului normativ Proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere împreună cu dosarul de însoțire, care conține: a) nota de fundamentare; b) avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice; c) sinteza obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor; d) rapoartele de expertiză; e) sinteza constatărilor și recomandărilor expertizelor;	ANRE	72.	La pct. 23 (Art. 40) se propune de exclus litera g). Argumentare: Considerăm că elaborarea unei astfel de tabele nu este necesară, or, în sinteza obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor se indică redacția finală a normelor modificate. Suplimentar, la dosar se găsește și Proiectul aprobat în redacție finală. Elaborarea unui astfel de Tabel va duce la complicarea proceselor de elaborare a actelor normative, pierderea timpului, întârzierea termenelor de aprobare și intrare în vigoare a acestora. În contextul obligațiilor de transpunere a actelor prevăzute de Acordul de Asociere și continua evoluție a aquis-ului comunitar care determină modificări continue la legislația națională, solicităm simplificarea procedurilor de elaborare și promovare a actelor normative	Nu se acceptă. Rolul tabelului comparativ este de a eficientiza lucrul cu textul proiectului și de a spori nivelul de percepție a scopului urmărit printr-un proiect de modificare. Astfel, tabelul comparativ nu poate fi exclus din dosarul de însoțire.
	CEC	73.	La articolul 40 din Legea nr. 100/2017 , pentru redacția normei de la lit. f ¹), propunem, înlocuirea cuvântului „expertizelor” cu sintagma „in baza rapoartelor de expertiză”. La același subiect, având în vedere că efectuarea expertizelor finalizează cu un „raport de expertiză”, propunem revizuirea proiectului de lege prin ajustarea la forma gramaticală corespunzătoare a termenului de „expertiză/expertizele” la cel de „raport de expertiză” (de ex., art. 37 alin. (7) din Legea nr. 100/2017).	Se acceptă parțial. Articolul 40 a fost expus în redacție nouă, ținându-se cont și de recomandările altor autorități.

<p>f) tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele de acte normative cu relevanță UE;</p> <p>g) tabelul comparativ, conform modelului indicat în anexa nr. 4;</p> <p>h) alte materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul de act normativ.”.</p>				
<p>25. La articolul 42, alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Dacă noul act normativ modifică sau abrogă două sau mai multe acte normative ori părți ale acestora, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului sau o enumerare a actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii acestuia. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>74.</p>	<p>Pct. 25, ce modifică art. 42, în alin. (4) cuvintele ”noul act normativ” se vor substitui cu cuvintele ”actul normativ”, iar textul ”sau o enumerare a actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, aprobării sau emiterii acestuia” se va exclude.</p> <p>Sugerăm autorilor, ca paranteza în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului să fie utilizată după caz, întrucât considerăm de prisos, în denumire actului normativ, enumerarea tuturor actelor normative care se modifică prin indicarea numărului și anului adoptării, în special în cazurile când unele proiecte de modificare se referă la un număr mare de acte normative.</p> <p>Se va evita utilizarea formulării ”după caz” și formulărilor cu caracter ambiguu, ce lasă vădit loc de interpretare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Textul ce prevede posibilitatea enumerării în paranteze a numerelor actelor normative ce se modifică a fost exclus.</p>

normativ modificat sau abrogat.”.				
26. La articolul 44, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE, care au ca scop transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene. Pentru proiectele de acte normative de modificare care au relevanță UE, clauza de armonizare se inserează în proiectul actului normativ de modificare și se completează clauza de armonizare a actului normativ de bază.”.	Secretariatul Parlamentul	75.	Pct. 26, ce modifică art. 44, în alin. (4) textul ”care au ca scop transpunerea actelor juridice europene” se va exclude, ca fiind de prisos.	Se acceptă.
	Cancelaria de Stat	76.	La art. 44 alin. (4), referitor la clauza de armonizare, propoziția a doua va avea următorul cuprins: „Pentru proiectele de acte normative de modificare care au relevanță UE, clauza de armonizare se inserează în proiectul actului normativ de modificare și, după caz, se completează clauza de armonizare a actului normativ de bază cu actele juridice europene noi transpuse sau cu noi trimiterile la elemente structurale ale actului UE transpus”. Această reformulare este motivată prin faptul că nu orice act de modificare cu relevanță UE implică automat și modificarea clauzei de armonizare în actul de bază, în special, în cazul avansării gradului de armonizare cu același act UE și că, în anumite cazuri, completarea se face doar cu trimitere la noi elemente structurale ale actului UE transpuse, nu și cu actul în întregime (dacă acesta are deja atins un anumit grad de transpunere).	Se acceptă.
27. Articolul 47 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) În situația prevăzută la art. 51 alin. (4 ¹), prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative se includ în dispozițiile finale.”.	CEC	77.	Observăm că prin amendamentele propuse la art. 47 alin. (4) și art. 51 alin. (4 ¹) din Legea nr. 100/2017 se urmărește clarificarea unor aspecte aferente modului de reflectare a procedurilor de modificare/abrogare a actelor normative. Totuși, reținem că prin aceste ajustări se introduce termenul de lege-cadru, care însă nu este clarificat (definit) prin proiectul de lege examinat, precum și nici în alte prevederi legale aferente. Astfel, în vederea aplicării prevederilor art. 47 alin. (4) și art. 51 alin. (4 ¹) din Legea nr. 100/2017, autoritățile publice implicate vor trebui să aprecieze, în lipsa unor criterii prestabilite, dacă proiectul de lege elaborat intră sub incidența statutului de lege-cadru.	Se acceptă. Expresia de „lege-cadru” a fost substituită cu cea de „ act normativ de bază”, care este utilizată deja de Legea nr. 100/2017.

<p>28. Articolul 51: se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) În cazul în care prevederile referitoare la modificarea și/sau abrogarea unuia sau mai multor acte normative sunt încorporate în textul unui act normativ de bază, fiecărui act normativ care se modifică sau se abrogă se atribuie un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre arabe și urmat de punct.”;</p> <p>se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins: „(8) Reglementările care se conțin în anexele actelor normative indicate la alin. (1) se numerotează în conformitate cu prevederile prezentului articol.”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	78.	<p>La pct. 28, art. 51 alin. (4¹), cuvintele „cifre arabe” se vor substitui cu cuvintele „cifre romane”.</p>	<p>Nu se acceptă. Alin. (4¹) se referă la situația în care în actul de bază (articolele căruia sunt numerotate cu cifre arabe) se includ la final modificări pentru alte acte normative. Nu considerăm corect ca numerotarea utilizată să fie neuniformă. trebuie menținută numerotarea din „partea de bază” a actului normativ.</p>
		79.	<p>- alin. (8) comportă un caracter confuz, mai mult, considerăm necesar ca reglementările referitoare la numerotarea anexelor să se conțină în cuprinsul art. 49 – Anexele.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Cancelaria de Stat</p>	80.	<p>Cu referire la propunerea de completare a art. 51 cu alin. (8), reiterăm necesitatea reexaminării oportunității unei asemenea reglementări, pentru a permite utilizarea în anexele actelor normative, inclusiv ale hotărârilor Guvernului, a altor sisteme de numerotare, în special în cazul actelor de transpunere a legislației UE.</p>	<p>Se acceptă. În context, art. 49 a fost completat cu alin. (6) care prevede o nouă formă de numerotare a elementelor de structură a anexelor la actele normative.</p>
	<p>Cancelaria de Stat</p>	81.	<p>Mai mult, propunem ca la articolele corespunzătoare, în special la art. 52, să fie prevăzute modalitățile de enumerare a elementelor structurale mai mici, astfel încât să fie evitată utilizarea cratimelor sau a alineatelor nemarcate, care ridică ulterior probleme la efectuarea trimiterilor sau a modificărilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>29. Articolul 53 se completează cu un alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Elementele structurale complexe nu pot</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	82.	<p>Pct. 29 ce vine să completeze art. 53 cu alin. (5) îl considerăm inutil și urmează a fi exclus, or alin. (1) al art. 53 stabilește că în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate în [...] articolele și punctele, paragrafe și/sau subsecțiuni ș.a. La fel, reținem că nici un element</p>	<p>Nu se acceptă. În practică se atestă situații, când urmare a multitudinii de modificări, capitolul rămâne cu un singur articol.</p>

fi constituite dintr-un singur articol sau punct.”.			structural al actului normativ nu poate fi constituit dintr-un singur element structural inferior.	
30. La articolul 54, alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Autorul proiectului actului normativ prezintă textul proiectului autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere în limba română. Proiectele actelor normative ale unității teritoriale autonome cu statut juridic special se elaborează în limba română și în una din limbile oficiale de pe teritoriul acesteia.”.	Consiliul pentru egalitate	83.	Consiliul reține că propunerile formulate în Avizul nr. 04/1285 din 02 octombrie curent nu au fost acceptate de autorii proiectului. În această privință, Consiliul atrage atenția asupra faptului că modificările propuse constituie o măsură regresivă din perspectiva realizării dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a avea acces la orice informație de interes public, garantat de art. 34 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, dar și de art. 19 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice. De asemenea, Consiliul subliniază că asemenea măsuri sunt contrare obligației statului de a promova respectarea universală și efectivă a drepturilor și libertăților omului. Având în vedere cele menționate, Consiliul recomandă revizuirea oportunității excluderii pct. 30 și Art. II. din proiectul examinat.	Nu se acceptă. Modificările propuse pentru art. 54 alin. (2) au drept scop simplificarea procesului de elaborare a proiectelor de acte normative. Subliniem faptul că proiectul nu propune renunțarea la traducerea în limba rusă a actelor normative adoptate. Traducerea respectivă se va efectua în termen de până la 1 lună de la data publicării acestora în Monitorul Oficial, dar nu mai târziu de data intrării în vigoare.
	Agencia Informațională de Stat „Moldpres”	84.	Considerăm obligatorie utilizarea, în tot cuprinsul proiectului de lege, a sintagmei „Limba Română”, așa cum prevede Legea nr. 52/2023.	Se acceptă.
31. Articolul 55: denumirea va avea următorul cuprins: „Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora”; la alineatul (1), cuvintele „în vigoare” se exclud; la alineatul (3), după cuvintele „de trimitere” se completează cu textul „, precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior”;	Secretariatul Parlamentul	85.	La pct. 31, art. 55 alin. (4), propunem următoarea redacție a alineatului: „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acestora, se face trimitere la norma juridică relevantă, fără a se indica că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor când în același element structural se face trimitere la alt act normativ.”	Nu se acceptă. Completarea propusă va avea drept efect supraîncărcarea textelor actelor normative.
	CEC	86.	Necesită a fi justificată, cel puțin la nivelul Notei informative din proiectul de lege, propunerea de extindere a restricției prevăzute la art. 55 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia „Nu se admite	Se acceptă. Nota informativă a fost completată.

<p>alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acestora, se face trimitere la norma juridică relevantă, fără a se indica că aceasta face parte din același act normativ sau element structural.”.</p>			<p>trimiterea la o altă normă de trimitere, precum și la un alt act normativ de nivel inferior."</p>	
<p>32. Articolul 56: la alineatul (1), cuvintele „peste o lună de” se exclud; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal, legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, precum și alte legi care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător, intră în vigoare peste 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”;</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>87.</p>	<p>Pct. 32 ce modifică art. 56. - Propunem următoarea redacție a alin.(2) : ” (2) Legile de modificare a Codului fiscal, a Codului vamal, a legilor de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica bugetar-fiscală, precum și a altor legi care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător, intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”;</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>la alineatul (3) după cuvintele „Intrarea în vigoare a actelor normative”</p>		<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>88.</p>	<p>- Alin. (7) se va abroga, în contextul propunerilor cuprinse în prezentul aviz pentru Art. II-VIII din prezentul proiect de lege.</p>
			<p>89.</p>	<p>Referitor la modificările propuse la art. 56 alin. (3¹), pentru a evita interpretările neunivoce, recomandăm de a statua că data intrării în vigoare a actului normativ publicat poate fi modificată până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia, iar la alin. (7)</p>

<p>se completează cu textul „îndicate la alin.(2)”;</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Data intrării în vigoare a actului normativ poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.”;</p> <p>alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Autoritatea publică cu competență de adoptare, aprobare sau emitere a actului normativ asigură traducerea în limba rusă a acestuia în termen de până la 1 lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Traducerea actului normativ în limba rusă se publică în Registrul de stat al actelor juridice doar în versiune consolidată.”.</p>			<p>din același articol, termenul pentru asigurarea traducerii actului normativ publicat să fie extins până la 3 luni.</p>	<p>asigurării accesului minorităților naționale la textul actului normativ intrat în vigoare, în proiect s-a prevăzut că traducerea va fi asigurată până la intrarea în vigoare a actului normativ.</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>90.</p>	<p>La pct. 32, se propune expunerea art. 56 alin. (2) în următoarea redacție: ”Legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală și vamală, intră în vigoare peste 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Partea finală a redacției propuse (textul „sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării”) nu poate fi inclusă în proiect, deoarece excepția de la art. 56 alin. (2) deja este stabilită în alin. (3).</p>
	<p>CNPDCP</p>	<p>91.</p>	<p>În cadrul ședinței grupului de lucru privind transpunerea cadrului normativ comunitar referitor la protecția datelor cu caracter personal în legislația internă, pe platforma Ministerului Justiției s-a menționat că unele prevederi ale Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE nu se pot regăsi în proiectul Legii privind protecția datelor cu caracter personal, dar ar putea fi reflectate în conținutul Legii nr. 100/2017, care este o lege specială.</p> <p>Succesiv, se va menționa că potrivit art. 6 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2016/679, temeiul pentru prelucrare a menționată la alineatul (1) literele (c) și (e) trebuie să fie prevăzut în:</p> <p>(a) dreptul Uniunii; sau</p> <p>(b) dreptul intern care se aplică operatorului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Structura Notei de fundamentare a fost completată cu o rubrică nouă, în care va fi descris impactul prevederilor asupra datelor cu caracter personal.</p>

		<p>Scopul prelucrării este stabilit pe baza respectivului temei juridic sau, în ceea ce privește prelucrarea menționată la alineatul (1) litera (e), este necesar pentru îndeplinirea unei sarcini efectuate în interes public sau în cadrul exercitării unei funcții publice atribuite operatorului. Respectivul temei juridic poate conține dispoziții specifice privind adaptarea aplicării normelor prezentului regulament, printre altele: condițiile generale care reglementează legalitatea prelucrării de către operator; tipurile de date care fac obiectul prelucrării; persoanele vizate; entitățile cărora le pot fi divulgate datele și scopul pentru care respectivele date cu caracter personal pot fi divulgate; limitările legate de scop; perioadele de stocare; și operațiunile și procedurile de prelucrare, inclusiv măsurile de asigurare a unei prelucrări legale și echitabile cum sunt cele pentru alte situații concrete de prelucrare astfel cum sunt prevăzute în capitolul IX. Dreptul Uniunii sau dreptul intern urmărește un obiectiv de interes public și este proporțional cu obiectivul legitim urmărit.</p> <p>- Totodată, art. 23 alin. (2) al Regulamentului (UE) 2016/679 prevede că, orice măsură legislativă menționată la alineatul (1) conține dispoziții specifice cel puțin, dacă este cazul, în ceea ce privește:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) scopurile prelucrării sau ale categoriilor de prelucrare;(b) categoriile de date cu caracter personal;(c) domeniul de aplicare al restricțiilor introduse;(d) garanțiile pentru a preveni abuzurile sau accesul sau transferul ilegal;(e) menționarea operatorului sau a categoriilor de operatori;(f) perioadele de stocare și garanțiile aplicabile având în vedere natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării sau ale categoriilor de prelucrare;(g) riscurile pentru drepturile și libertăților persoanelor vizate; și(h) dreptul persoanelor vizate de a	
--	--	--	--

		<p>fi informate cu privire la restricție, cu excepția cazului în care acest lucru poate aduce atingere scopului restricției.</p> <p>În context, se propune analizarea posibilității și oportunității includerii acestor dispoziții într-o formulă unică în proiectul supus avizării, spre exemplu la art. 32, care să prevadă că orice proiect de act normativ care reglementează prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie să conțină dispoziții cel puțin referitoare la condițiile generale care reglementează legalitatea prelucrării de către operator; scopul prelucrării; tipurile de date care fac obiectul prelucrării; persoanele vizate; entitățile cărora le pot fi divulgate datele; scopul pentru care respectivele date cu caracter personal pot fi divulgate; perioadele de stocare; operațiunile și procedurile de prelucrare, precum și condițiile de aplicare a restricțiilor drepturilor prevăzute de legislația privind protecția datelor cu caracter personal și de informare a persoanelor vizate, după încetarea situației care justifică aplicarea restricțiilor.</p>	
ANRCETI	92.	<p>Totodată, ținând cont de domeniile de competență date prin lege, în conformitate cu dispozițiile art. 33 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, reiterează susținerea proiectului din speță, cu menținerea poziției expuse la pct. 10 din adresarea 02-DJAC/2088 din 27 septembrie 2023 cu referire la excluderea din proiect a punctului privind introducerea alin. (3¹) la art. 56 cu textul „Data intrării în vigoare a actului normativ poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia”, această prevedere fiind una incertă și ambiguă, fără aplicabilitate practică.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Practica a evidențiat situații în care data intrării în vigoare a fost modificată după survenirea momentului intrării în vigoare a actului normativ, fapt care este contrar normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Menținerea prevederii propuse derivă din necesitatea de a exclude pentru viitor asemenea practici vicioase.</p>
Consiliul pentru egalitate	93.	<p>Consiliul nu consideră oportună modificarea alin. (3) al art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative propusă la pct. 32 al proiectului, or aceasta are un caracter limitativ. În acest context, Consiliul</p>	<p>Se acceptă.</p>

			<p>subliniază că obiectivele de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, de realizare a angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, de conformare a cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, sau de eliminare a unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, la care se referă alin. (3) nu sunt valabile doar pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală. Din acest motiv, Consiliul propune excluderea modificării privind completarea alin. (3) al art. 56, după cuvintele „Intrarea în vigoare a actelor normative” cu textul „indicate la alin.(2)”.</p>	
	ANRE	94.	<p>La pct. 32 (Art. 56) alin. (3¹), la final este oportună completarea prevederii cu textul: „cu excepția unor situații argumentate, care țin de securitate națională, viața și sănătatea oamenilor”. Instituirea modificării propuse are drept scop includerea unei excepții ce ține de securitatea națională, viața și sănătatea oamenilor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Apreciem intenția autorului avizului de a contribui la sporirea securității naționale și protecția vieții și sănătății oamenilor.</p> <p>Totuși, trebuie să concretizăm anumite aspecte importante ce țin de „intrarea în vigoare”. Această expresie juridică semnifică momentul, începând cu care un act normativ începe să producă efecte juridice. Drept urmare, odată ce a survenit momentul intrării în vigoare, nu este logic ca acesta să fie amânat. Or, un act normativ intrat în vigoare poate fi doar modificat sau abrogat și nicidecum nu „amânat”.</p>

	CEC	95.	<p>Un aspect general la care dorim să atragem atenția vizează efectele dispozițiilor de modificare a actului normativ. La acest capitol notăm că redacția actuală a art. 64 din Legea nr. 100/2017 clarifică anumite procedee tehnice ce vizează efectele dispozițiilor de modificare a actului normativ. Totuși, în activitatea sa. Comisia a sesizat anumite cazuri în care intrarea în vigoare a dispozițiile legilor de modificare a fost stabilită ulterior. În acest interval de timp, mai exact perioada dintre data adoptării legii de modificare și cea de intrare în vigoare a acesteia, au fost operate alte modificări ce vizau aceleași norme sau o parte din acestea. În consecință, legea de modificare inițială nu a produs efecte sau acestea erau aplicabile pentru o perioadă relativ scurtă, Iară însă a-și atinge scopul de reglementare propus. Mai dificilă că în anumite situații operarea modificărilor la actele normative, cu stabilirea efectelor de intrare în vigoare ulterioară a acestora, generează conflicte de aplicabilitate și instituie reglementări care se exclud reciproc (spre ex.. Legea nr. 21 1/2018, Legea nr. 302/2018).</p> <p>În contextul aspectelor enunțate, evidențiem necesitatea identificării unui mecanism de reglementare la nivelul Legii nr. 100/2017 care ar fi în măsură să evite asemenea situații în viitor.</p>	<p>Precizare: Proiectul deja conține o prevedere care reglementează expres faptul că data intrării în vigoare a actului normativ publicat poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.</p>
<p>33. La articolul 58, alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și reprezintă un ansamblu sistematizat al datelor despre toate categoriile actelor normative prevăzute la art. 6 lit. a)-f).”.</p>	Secretariatul Parlamentul	96.	<p>La pct. 33 ce modifică art. 58. Se propune următoarea redacție a alin. (1): ”(1) Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și conține un ansamblu de date sistematizate referitoare la categoriile actelor normative prevăzute la art. 6 lit. a)- f).”</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>

<p>Articolul 62: la alineatul (1), cuvântul „părți” se substituie cu cuvântul „elemente”; se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins: „(2¹) În cazul în care se expune în redacție nouă elementul structural al actului normativ, modificarea trebuie să cuprindă în întregime textul elementului structural vizat, iar pentru redarea acestuia se va folosi formula „[tipul și numărul elementului de structură] va avea următorul cuprins. (2²) În cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul părții, cărții, titlului, capitolului, secțiunii, subsecțiunii, paragrafului, articolului, alineatului, punctului, subpunctului, literei sau al diviziunii acesteia, după care se adaugă și indicii respectivi.”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	97.	<p>La pct. 36, art. 62, propunem ajustarea prevederilor ce țin de tehnica legislativă, astfel încât modificarea actelor să fie realizată prin schimbarea și redarea într-o formulare nouă a întregului element structural (de ex. alineat, articol etc.), dar nu prin substituirea, excluderea unor cuvinte, cifre, sintagme ori prin completarea cu unele cuvinte, enunțuri. O astfel de modalitate de operare a modificărilor va permite o înțelegere mai facilă și mai exactă a intenției normative, va exclude erorile tehnice care apar la modificarea fragmentară a actelor normative, mai mult utilizarea unor astfel de tehnici la operarea modificărilor în actele normative este în consonanță cu practica UE preluată de România și de alte state ale UE.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		98.	<p>- Considerăm alin. (2¹) și (2²) irelevante pentru textul proiectului de lege. Aceste norme se recomandă a fi incluse în Ghidul privind regulile de tehnică legislativă</p>	<p>Se acceptă parțial. În contextul propunerii precedente, alin. (2¹) a fost expus în redacție nouă.</p>
	<p>Cancelaria de Stat</p>	99.	<p>La pct. 36, referitor la modificările propuse la art. 62 al legii, propunem reglementarea situației în care intervine necesitatea modificării elementelor structurale de bază, prin substituirea/completarea/excluderea unor cuvinte/cifre/expresii, astfel încât modificarea respectivă să fie realizată prin redarea într-o formulare nouă a textului integral a celei mai mici subdiviziuni structurale în care se operează modificarea (de ex. literă, subpunct, punct, alineat, enunț).</p>	<p>Nu se acceptă. O astfel de practică va crea confuzii referitor la amploarea intervențiilor dintr-un anumit element structural. Spre exemplu, faptul substituirii/excluderii unui cuvânt va fi expus ca redacție nouă a întregului alineat sau punct. Se creează pericolul mimării unor reforme. Practica actuală permite identificarea ușoară a voinței de modificare, fapt ce eficientizează procesul de lucru și scoate în evidență elementele novatorii. Acest fapt ușurează analiza ulterioară a evoluțiilor cadrului normativ, în special în</p>

				<p>contextul procesului de integrare europeană în partea ce ține de întocmirea Raportului de progres pe țară.</p> <p>Adițional, subliniem că expunerea în redacție nouă a elementului structural va crea confuzii în procesul de avizare și efectuare a expertizei juridice. Or, va fi analizat/criticat elementul de structură integral și nu doar aspectul revizuit (introdus, exclus).</p>
<p>37. Articolul 63: la alineatul (4) cuvântul „tranzitorii” se substituie cu cuvântul „finale”, iar în final se completează cu o nouă propoziție, cu următorul cuprins: „Dacă mai mult de două acte normative urmează a fi modificate, lista acestor acte se expune în anexă la proiectul actului normativ ce le modifică.”;</p> <p>la alineatul (5), cuvântul „elaborării” se substituie cu cuvântul „emiterii”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	100.	<p>La pct. 37, ce modifică art. 63, considerăm fără valoare juridică completarea alin. (4) cu propoziție nouă (privind anexa ce va conține lista actele normative conexe ce urmează a fi modificate), mai mult considerăm că aceasta vine în contradicție cu textul alin. (4).</p> <p>Pledăm pentru menținerea redacției actuale a alineatului (4) și excluderea propoziției noi propuse pentru completare</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prima parte a alineatului se referă la situația când modificările sunt incluse într-un proiect distinct, iar partea a doua se referă la includerea modificărilor în anexa la actul normativ de bază.</p>
	<p>CEC</p>	101.	<p>Norma propusă pentru art. 63 alin. (3¹) din Legea nr. 100/2017 necesită a fi clarificată pentru asigurarea aplicării uniforme a acesteia. În acest sens, urmează de înțeles dacă formula propusă vine să stabilească aceeași procedură ca și în cazul actelor normative propuse spre abrogare, conform art. 67 alin. (10) din Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Precizare:</p> <p>Alineatul respectiv a fost exclus din proiect după prima avizare.</p>
<p>Articolul 70 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 70. Republicarea actului normativ</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	102.	<p>La pct. 39, art. 70¹, în alin. (1) cuvântul ”materiale” se va exclude.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Excluderea ar putea avea ca efect expunerea mimarea unor intervenții conceptuale drept „rectificări”.</p>

<p>(1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare.</p> <p>(2) Republicarea actului normativ nu atrage modificarea datei intrării în vigoare a actului normativ de bază.</p> <p>(3) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.”.</p>				
<p>42. La articolul 78 alineatul (2), cuvintele „și data” se substituie cu textul „, , data și, după caz, locul”.</p>	<p>Secretariatul Parlamentul</p>	<p>103.</p>	<p>La pct. 42, în ceea ce privește reglementarea în art. 78, a modului de aplicare a normelor de tehnică legislativă proiectelor de acte cu privire tratatele internaționale, considerăm judicioasă ajustarea, în conformitate cu practica de redactare, a prevederilor alin. (2) din acest articol. Ținem să informăm, că actualmente, în practică data și locul încheierii/semnării tratatului internațional se indică în art. 1 al actului normativ și nu în denumirea acestuia.</p>	<p>Nu se acceptă. Practica trebuie ajustată la prevederile legale și nu viceversa.</p>
<p>43. Anexa nr. 1 - NOTA DE FUNDAMENTARE</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>104.</p>	<p>La pct. 43, ce ține de ajustarea Anexei nr. 1 a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative (ce prevede structura și modul de completare a notei de fundamentare):</p> <ul style="list-style-type: none"> - la subpct. 4.6 din nota de fundamentare, cuvintele ”estimarea costurilor” de substituit cu textul ”argumentarea costurilor estimative”; - în compartimentul ”NOTE”, subpct. 4.6 urmează a fi expus în următoarea redacție: ”4.6. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative. 	<p>Se acceptă.</p>

			<p>Se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv cu indicarea resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse, și după caz, informații privind veniturile generate/ratate de noile reglementări. La argumentarea costurilor estimate a punerii în aplicare a actului normativ se va ține cont de resursele financiare stabilite în cadru bugetar pe termen mediu și bugetele anuale. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă costurile menționate supra.”</p>																						
	Secretariatul Consiliului Economic	105.	<p>Se propune următoarea structură a notei de fundamentare:</p> <p style="text-align: center;">ANEXA</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;"><i>Formularul notei de fundamentare</i></p> <p style="text-align: center;">NOTĂ DE FUNDAMENTARE Cu privire la _____ (denumirea actului sau conceptului respectiv)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului</td></tr> <tr><td>2. Condițiile ca sa se impună elaborarea proiectului de act normativ</td></tr> <tr><td>2.1. Temeiul juridic/care proiectului de act normativ</td></tr> <tr><td>2.2. Dificultatea situației actuale și a problemelor care necesită intervenția, inclusiv cadrul normativ aplicabil și caracterul problemelor normativă în vigoare</td></tr> <tr><td>3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse</td></tr> <tr><td>3.1. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse în proiectul de act normativ</td></tr> <tr><td>3.2. Dacă este cazul, expunerea opțiunilor alternative analizate sau a motivului de ce acestea nu au fost luate în considerare</td></tr> <tr><td>4. Impacturile economice</td></tr> <tr><td>4.1. Impacturile asupra sectorului public și bugetului</td></tr> <tr><td>4.2. Impacturile asupra sectorului privat</td></tr> <tr><td>4.3. Alți impacturi economice</td></tr> <tr><td>5. Impacturile sociale</td></tr> <tr><td>5.1. Impacturile asupra egalității și echității de gen</td></tr> <tr><td>5.2. Alți impacturi sociale</td></tr> <tr><td>6. Impacturile asupra mediului înconjurător</td></tr> <tr><td>7. Concluzii în urma analizei impacturilor (recomandarea intervenției selectate)</td></tr> </table> </div> <div style="width: 45%;"> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>8. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația UE în vigoare proiectului de act sau care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene</td></tr> <tr><td>9. Valoarea normativă necesară în asigurarea actelor juridice europene</td></tr> <tr><td>10. Măsurile normativă necesare care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene</td></tr> <tr><td>11. Informații privind procesul de consultări publice, existența și expertizarea</td></tr> <tr><td>12. Măsurile necesare pentru implementarea și monitorizarea actelor procedurii, incluzând instituțiile implicate, competențele și capacitățile acestora, modalități și periodicitatea de evaluare a performanței</td></tr> </table> </div> </div>	1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului	2. Condițiile ca sa se impună elaborarea proiectului de act normativ	2.1. Temeiul juridic/care proiectului de act normativ	2.2. Dificultatea situației actuale și a problemelor care necesită intervenția, inclusiv cadrul normativ aplicabil și caracterul problemelor normativă în vigoare	3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse	3.1. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse în proiectul de act normativ	3.2. Dacă este cazul, expunerea opțiunilor alternative analizate sau a motivului de ce acestea nu au fost luate în considerare	4. Impacturile economice	4.1. Impacturile asupra sectorului public și bugetului	4.2. Impacturile asupra sectorului privat	4.3. Alți impacturi economice	5. Impacturile sociale	5.1. Impacturile asupra egalității și echității de gen	5.2. Alți impacturi sociale	6. Impacturile asupra mediului înconjurător	7. Concluzii în urma analizei impacturilor (recomandarea intervenției selectate)	8. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația UE în vigoare proiectului de act sau care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene	9. Valoarea normativă necesară în asigurarea actelor juridice europene	10. Măsurile normativă necesare care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene	11. Informații privind procesul de consultări publice, existența și expertizarea	12. Măsurile necesare pentru implementarea și monitorizarea actelor procedurii, incluzând instituțiile implicate, competențele și capacitățile acestora, modalități și periodicitatea de evaluare a performanței	Se acceptă parțial. Structura notei de fundamentare a fost completată astfel, încât să reflecte aspectele menționate în aviz.
1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului																									
2. Condițiile ca sa se impună elaborarea proiectului de act normativ																									
2.1. Temeiul juridic/care proiectului de act normativ																									
2.2. Dificultatea situației actuale și a problemelor care necesită intervenția, inclusiv cadrul normativ aplicabil și caracterul problemelor normativă în vigoare																									
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse																									
3.1. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse în proiectul de act normativ																									
3.2. Dacă este cazul, expunerea opțiunilor alternative analizate sau a motivului de ce acestea nu au fost luate în considerare																									
4. Impacturile economice																									
4.1. Impacturile asupra sectorului public și bugetului																									
4.2. Impacturile asupra sectorului privat																									
4.3. Alți impacturi economice																									
5. Impacturile sociale																									
5.1. Impacturile asupra egalității și echității de gen																									
5.2. Alți impacturi sociale																									
6. Impacturile asupra mediului înconjurător																									
7. Concluzii în urma analizei impacturilor (recomandarea intervenției selectate)																									
8. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația UE în vigoare proiectului de act sau care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene																									
9. Valoarea normativă necesară în asigurarea actelor juridice europene																									
10. Măsurile normativă necesare care urmează: creșterea cadrului juridic intern necesar implementării legislației Uniunii Europene																									
11. Informații privind procesul de consultări publice, existența și expertizarea																									
12. Măsurile necesare pentru implementarea și monitorizarea actelor procedurii, incluzând instituțiile implicate, competențele și capacitățile acestora, modalități și periodicitatea de evaluare a performanței																									
Art. II. (Art. I.)– Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale																									
La articolul 1 alineatul (1) din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 183-185, art. 653),	Secretariatul Parlamentului	106.	<p>Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 653), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Pe tot textul legii, sintagma „Agenția Informațională de Stat „Moldpres” se substituie cu</p>	Se acceptă. Textul a fost redactat, ținând cont și de propunerile altor autorități.																					

cuvintele „în limba de stat cu traducere în limba rusă” se substituie cu cuvintele „în limba română”.			<p>sintagma „Instituția publică „Agenția Informațională de Stat „Moldpres”.</p> <p>2. La articolul 1 alineatul (1), cuvintele „cu traducerea în limba rusă și în alt limbi, conform legislației” se exclud.</p>	
	Cancelaria de Stat	107.	<p>În partea ce ține de art. II din proiect, se impune ca modificarea propusă să prevadă, de asemenea, excluderea textului „și în alte limbi,”, deoarece actele oficiale publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nu sunt traduse și în alte limbi.</p>	Se acceptă.
	Agenția Informațională de Stat „Moldpres”	108.	<p>Proiectul de lege stabilește, în art. II, că, la articolul 1 alineatul (1) din Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 183-185, art. 653), cuvintele „cu traducere în limba rusă” se exclud.</p> <p>Sintagma, un pic mai desfășurată, din art. 1, Legea 173/1994 e formulată astfel: „...se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, editat de Agenția Națională de Presă „Moldpres”, în limba de stat cu traducere în limba rusă și în alte limbi conform legislației.”.</p> <p>În primul rând, propunem modificarea propunerii prin folosirea denumirii corecte a instituției, dar și aducerea în concordanță a Legii 173/1994 cu prevederile HG 1208/2018, a autorității: Instituția Publică Agenția Informațională de Stat „Moldpres”.</p> <p>În al doilea rând, propunem excluderea cuvintelor „cu traducere în limba rusă și în alte limbi conform legislației. ”. La baza propunerii noastre stau următoarele considerente:</p> <p>a) În noțiunea „și în alte limbi” se poate încadra lesne și limba rusă, fapt ce nu ar schimba în esență scopul modificărilor propuse spre operare, dar al lăsa loc de interpretare;</p>	Se acceptă. Textul a fost redactat.

		<p>b) IP AIS „Moldpres” nu va putea edita Monitorul Oficial al Republicii Moldova în oricare altă limbă, decât cea oficială a statului – Limba Română. În prezent, versiunea tradusă în limba rusă are puțin peste 200 de abonați și editarea ei constituie o povară economică destul de grea pentru instituția noastră, aceasta fiind nerentabilă total. Va fi practic imposibil să atragem abonați „și în alte limbi”. Totodată, și din punct de vedere al capacităților tehnice și de personal va fi imposibil de realizat acest lucru.</p> <p>De aceea, propunem ca art. II, din proiectul de lege, propus pentru avizare repetată, să aibă următorul conținut:</p> <p>Art. II. – La articolul 1 alineatul (1) din Legea nr.173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr. 183-185, art. 653), cuvintele „Agenția Națională de Presă „Moldpres” se înlocuiesc cu cuvintele „Instituția Publică Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, iar cuvintele cu traducere în limba rusă și în alte limbi conform legislației” se exclud.</p>	
Ministerul Finanțelor	109.	<p>La art. II din proiect, ce vizează modificarea a art. 1 alin. (1) din Legea nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, urmează a fi exclus textul ”cu traducere în limba rusă și în alte limbi”, iar nu doar textul ”cu traducere în limba rusă”.</p>	Se acceptă. Textul a fost redactat.
Consiliul pentru egalitate	110.	<p>Consiliul reține că propunerile formulate în Avizul nr. 04/1285 din 02 octombrie curent nu au fost acceptate de autorii proiectului. În această privință, Consiliul atrage atenția asupra faptului că modificările propuse constituie o măsură regresivă din perspectiva realizării dreptului persoanelor aparținând minorităților naționale de a avea acces la orice informație de interes public, garantat de art. 34 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, dar și de art. 19 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice. De asemenea,</p>	Nu se acceptă. Modificările propuse pentru art. 54 alin. (2) au drept scop simplificarea procesului de elaborare a proiectelor de acte normative. Subliniem faptul că proiectul nu propune renunțarea la traducerea în limba rusă a actelor normative adoptate.

			Consiliul subliniază că asemenea măsuri sunt contrare obligației statului de a promova respectarea universală și efectivă a drepturilor și libertăților omului. Având în vedere cele menționate, Consiliul recomandă revizuirea oportunității excluderii pct. 30 și Art. II. din proiectul examinat.	Traducerea respectivă se va efectua în termen de până la 1 lună de la data publicării acestora în Monitorul Oficial, dar nu mai târziu de data intrării în vigoare a actului normativ.
	CEC	111.	Cu referire la art. II din proiectul de lege ce vizează modificarea Legii nr. 173/1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, menționăm asupra necesității corelării terminologiei utilizate la art. 4 în partea ce vizează forma solicitării de publicare în Monitorul Oficial a rectificărilor în actele oficiale. Astfel, art. 4 operează cu termenul de „demers” al autorității, iar în condițiile redacției propuse pentru art. 701 din Legea nr. 100/2017 (conform proiectului de lege) se propune formula „la cererea autorității”.	Nu se acceptă. Noțiunile de „cerere” și de „demers” nu se contrazic. Or, „demersul” este o cerere întocmită de o persoană juridică.
Art. III. (Art. VIII). - Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional				
	Cancelaria de Stat	112.	Referitor la modificările la Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional (art. III din proiect), propunem de a prevedea, în textul legii, că plasarea informației relevante privind elaborarea/adoptarea deciziilor se efectuează pe portalul particip.gov.md, care trebuie să fie integrat cu site-urile web oficiale ale autorităților (nu paginile web), iar la art. 9 din această lege, de a statua că odată cu anunțul se poate publica și nota de fundamentare cu rezultatele activității de documentare.	Se acceptă parțial. Detaliile referitoare la publicarea notei de fundamentare nu necesită a fi dublate în Legea nr. 239/2008.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	113.	Comunicăm despre necesitatea finalizării intenției normative propusă la Art. III din proiectul legii, în partea ce ține de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional sau a excluderii acestui articol, având în vedere că nici în Nota informativă la proiect nu se abordează Legea evocată. Totodată, aspectul sesizat implică asigurarea renumerotării elementelor structurale ale proiectului de lege (articolelor).	Se acceptă parțial. La propunerea Cancelariei de Stat, proiectul a fost completat cu modificări pentru Legea nr. 239/2008.

	Ministerul Finanțelor	114.	Urmează a fi revăzut art. III din proiect, deoarece acesta nu prevede careva propuneri de modificare a Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.	
	ANRE	115.	La art. III, se atestă lipsa propunerilor de modificare la Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Prin urmare, este necesar să fie completat cu propunerile de modificare a Legii nr. 239/2008 sau excluderea în întregime a articolului în cazul inexistenței modificărilor.	
Art. IV. (Art. X.) – Legea integrității nr. 82/2017				
<p>Articolul 28 din Legea integrității nr. 82/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 229–243, art. 360), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție se aplică prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.”;</p> <p>alineatele (6) și (7) se abrogă.</p>	Secretariatul Parlamentul	116.	<p>Articolul 28 din Legea integrității nr. 82/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 229–243, art. 360), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu expertiza juridică a proiectului de act normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative se aplică prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.”; Alineatul (6) se abrogă.</p>	Precizare: Propunerea nu este clară. Redacția propusă nu diferă de cea deja existentă în proiectul de lege.
	CEC	117.	<p>Cu referire la art. III din proiectul de lege ce vizează modificarea Legii integrității nr. 82/2017, notăm că redacția art. 28 alin. (2) diferă de textul normei propus pentru art. 35 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, în privința enumerării actelor care sunt exceptate de la cerința de efectuare a expertizei anticorupție. Astfel, redacția normei de la art. 28 alin. (2) din Legea nr. 82/2017 identifică suplimentar la lit. b) și actele cu caracter individual de remanieri de cadre. În acest sens, ținem să atragem atenția asupra revizuirii oportunității de menținere a categoriei respective de acte în lista celor exceptate, în condițiile în care prevederile aferente expertizei anticorupție vizează doar actele normative,</p>	Precizare: Art. 35 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 reglementează aspectele ce țin doar de actele normative, pe când Leg a nr. 82/2017 se referă la un spectru mult mai larg de acte juridice, care include și actele normative. Drept urmare, cele două articole evidențiate în aviz nu se contrazic, ci se completează, raportul fiind ca între general și special.

Propuneri de completare cu articole noi
(pentru ajustarea cadrului normativ conex)

Secretariat ul Parlament ul	118.	<p><i>Cu privire la articolele din proiectul de lege ce prevăd modificarea actelor normative conexe, propunem următoarea redacție:</i></p> <p>Art. III. - Art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 50, art. 237), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p style="padding-left: 40px;">alineatul (8) va avea următorul cuprins:</p> <p style="padding-left: 40px;">(8) Proiectele de legi și/sau propunerile legislative înaintate de deputați se prezintă în limba română.</p> <p style="padding-left: 40px;">alineatul (10) se abrogă.</p>	Se acceptă. Proiectul a fost completat.
	119.	<p>Art. IV. Legea nr. 382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 819), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p style="padding-left: 40px;">1. Articolul 8 alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p style="padding-left: 80px;">„(1) Statul asigură publicarea, conform legislației, a actelor normative, comunicărilor oficiale și altor informații de interes public”.</p> <p style="padding-left: 40px;">alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p style="padding-left: 40px;">(3) Pe teritoriile în care persoanele aparținând unei minorități naționale constituie o parte considerabilă din populație, actele autorităților administrației publice locale se publică în limba română și, după caz, cu traducere în limba minorității respective”.</p> <p style="padding-left: 40px;">2. Articolul 12 alineatul (1) se abrogă.</p>	Se acceptă parțial. În proiect se propune publicarea traducerii actelor normative în limba rusă în termen de 1 lună de la data publicării acestora în Monitorul Oficial. Actuala redacție a art. 8 alin. (1) nu este în contradicție cu prevederile proiectului și nu necesită o intervenție. Propunerea ce se referă la art. 8 alin. (3) a fost inclusă în proiect. Art. 12 alin. (1) se referă la dreptul la petiționare al Persoanelor aparținând minorităților naționale. Această propunere depășește obiectul de reglementare al proiectului și nu poate fi acceptată.
	120.	<p>Art. V. - La articolul 2 din Legea nr. 92/2004 privind procedura publicării și republicării actelor normative și</p>	Se acceptă. Proiectul a fost completat.

			a rectificărilor operate în ele (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 64-66, art. 352), cu modificările ulterioare, textul „cu traducere în limba rusă și în alte limbi”, se exclude.	
		121.	<p>Art. VI. - Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.223-230, art. 519) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 53 alineatul (6), cuvintele „nota informativă” se vor substitui cu cuvintele „nota de fundamentare”.</p> <p>2. La articolul 61 alineatul (4), cuvintele „nota informativă” se vor substitui cu cuvintele „nota de fundamentare”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat.</p>
	Ministerul Finanțelor	122.	După art. II proiectul urmează a fi completat cu un nou articol, potrivit căruia în art. 2 al Legii nr. 92/2004 privind procedura publicării și republicării actelor normative și a rectificărilor operate în ele urmează a fi exclus textul ”, cu traducere în limba rusă și în alte limbi”.	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat.</p>
		123.	Cu referire la necesitatea ajustării Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, obiecție inclusă în avizul prezentat în procesul de avizare primară, reiterăm că legea menționată reglementează unele aspecte ce țin de analiza impactului de reglementare (cu efectuarea referințelor inclusiv la nota informativă a proiectului de act normativ). Prin urmare, considerăm necesară completarea proiectului de lege cu un articol suplimentar de ajustare a legii prenotate prin substituirea în art.13 și art.20 a textului ”notă informativă”, la orice formă gramaticală, cu textul ”notă de fundamentare” la forma gramaticală corespunzătoare.	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat.</p>
	CNAM	124.	La art. I pct. 20 (privind modificarea art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative):	<p>Se acceptă. Proiectul a fost completat.</p>

		<p>În măsura în care se propune abrogarea dispoziției privind expertiza juridică și înregistrarea de stat de către Ministerul Justiției a actelor normative emise/adoptate de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate/autoritățile publice autonome, precum și ținând cont că furnizor al datelor din SI „Registrul de stat al actelor juridice” este Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, art. 11 alin. (3²) al Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art. 22 alin. (4) al Legii nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare își pierd actualitatea. Astfel, conform pct. 30, 31 și 34 din Regulamentul privind modul de organizare și funcționare a Sistemului informațional „Registrul de stat al actelor juridice”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2022, <i>Actele juridice ce formează obiectele informaționale specificate la punctul 28, după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se includ în Registru. Furnizorul de date transmite în mod gratuit Agenției Resurse Informaționale Juridice, la data publicării, o copie electronică a numărului curent al Monitorului Oficial al Republicii Moldova, inclusiv edițiile oficiale speciale. Actele juridice recepționate de Agenția Resurse Informaționale Juridice de la furnizorul de date sunt transcrise în Registru.</i></p> <p>În aceste condiții, este oportun de a abroga art. 11 alin. (3²) al Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art. 22 alin. (4) al Legii nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare.</p> <p>La fel, pentru asigurarea corelării normelor conexe, este necesar de a revizui denumirea art. 17 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și de a abroga din acest articol alin. (3), (4) și (5), aferente înregistrării de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul justiției a actul normativ de</p>	
--	--	--	--

			reglementare, aprobat de Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.	
	Secretariatul Consiliului Economic	125.	<p>Considerăm oportun de modificat suplimentar Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Se propun următoarele modificări:</p> <p>- De exclus exceptările de analiza impactului de reglementare pentru domeniul financiar, deoarece excepția dată nu este justificată, iar astfel de acte normative de regulă au impact semnificativ asupra economiei. Pot fi admise doar excepții pentru actele normative emise de BNM și CNFP în scopul intervenției pe piața financiar-bancară, pe când actele normative precum proiectele de legi și hotărâri de Guvern, care parcurg procedurile obișnuite de legiferare, ar trebui să fie fundamentate în notă în baza analizei de impact. Astfel de cerințe nu vor constitui o povară majoră sau nu vor afecta perioada de promovare a actelor normative, deoarece avizul la analiza de impact și proiect va fie emis în termenul alocat pentru perioada de avizare și expertizare.</p> <p>- Se propune de înlocuit “Comisia de stat” cu “Consiliul Economic pe lângă prim-ministru”, deoarece Comisia nu este funcțională, iar Consiliul Economic practic se preocupă de funcțiile atribuite Comisiei. Mai mult ca atât, pe lângă comunitatea de afaceri, din componența Consiliului Economic fac parte toate ministerele și organele relevante reglementării activității de întreprinzător, iar recent, Secretariatul Consiliului Economic a stabilit o concluzie cu Secretariatul evaluării impactului de reglementare (SEIR).</p> <p>În acest sens se propun următoarele modificări la Capitolul III și art. 19 și 20:</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prima propunere nu corespunde obiectivelor urmărite prin promovarea proiectului.</p> <p>Cea de-a doua propunere (inclusiv abrogările și noile redacții propuse pentru unele articole din Legea nr. 235/2006) depășește obiectul de reglementare al proiectului. Soluționarea subtilităților ce țin de funcționarea sau nefuncționarea „Comisiei de stat” trebuie efectuată printr-un act normativ distinct.</p>

			<ul style="list-style-type: none">- Articolul 20 se abrogă.- Textul „Capitolul III REVIZUIREA ACTELOR NORMATIVE” se exclude.- „Articolul 19. Cadrul instituțional pentru asigurarea implementării principiilor de reglementare a activității de întreprinzător <p>(1) Monitorizarea, evaluarea și avizarea continuă a respectării principiilor prevăzute de prezenta lege în activitatea de legiferare și în cadrul normativ ce reglementează activitatea de întreprinzător se efectuează de:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova (în continuare – <i>Consiliul Economic</i>) prin monitorizarea și evaluarea procesului de optimizare și conformarea cadrului juridic și instituțional de reglementare a activității de întreprinzător la principiile de reglementare.b) Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător (în continuare – <i>Grupul de lucru</i>) prin asigurarea procesului de racordare a cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător cu principiile prevăzute în prezenta lege și în alte legi care vin să implementeze aceste principii în raport cu autorizarea activității de întreprinzător, controlul de stat asupra activității de întreprinzător și interacțiunea agenților economici cu autoritățile și instituțiile publice în procesul de desfășurare a activității de întreprinzător. <p>(2) Consiliul Economic, instituit în baza unui regulament aprobat de Guvern, are următoarele atribuții de bază:</p> <ul style="list-style-type: none">a) monitorizează calitatea și eficiența procesului de analiză de impact, a sistemului de evaluare a conformității și nivelul de conformitate a proiectelor de acte normative ce reglementează activitatea de întreprinzător cu principiile de reglementare, elaborând raport anual în acest sens;	
--	--	--	--	--

			<p>b) evaluează, după necesitate, nivelul de corespundere a actelor normative în vigoare cu principiile de reglementare și propune, în modul stabilit de legislație, revizuirea sau abrogarea actelor normative care nu corespund principiilor de reglementare a activității de întreprinzător;</p> <p>c) supraveghează măsurile de monitorizare a eficienței actelor normative care reglementează activitatea de întreprinzător;</p> <p>d) alte atribuții stabilite de Guvern.</p> <p>(3) Grupul de lucru activează în baza unui regulament aprobat de Guvern, fiind asistat de Secretariatul evaluării impactului de reglementare, are următoarele atribuții:</p> <p>a) examinează și avizează actele de analiză a impactului de reglementare, în vederea corespunderii cu cerințele metodologiei aprobată de Guvern;</p> <p>b) examinează și avizează proiectele de acte normative care conțin norme ce reglementează activitatea de întreprinzător în vederea corespunderii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător și corelării cu actul de analiză de impact conex;</p> <p>c) înaintează Guvernului, prin intermediul Cancelariei de Stat sau ministerelor, recomandări de elaborare și modificare a actelor normative cu scopul racordării cadrului normativ existent cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător;</p> <p>d) examinează propunerile și adresările întreprinzătorilor și structurilor asociative ale acestora privind problemele ce țin de reglementarea de stat a activității de întreprinzător și colaborează cu Consiliul Economic și/sau Cancelaria de Stat în procesul de soluționare a acestora.”</p>	
Art. IV. (Art. XIII.)– Dispoziții finale și tranzitorii				
	Secretariatul	126.	„ Dispoziții finale și tranzitorii	Nu se acceptă. Alineatele (1) și (2) din redacția propusă de Parlament

	Parlamentului		<p>nu diferă de cea deja existentă în proiectul de lege.</p> <p>Referitor la alin. (3) – precizăm că acesta a fost exclus din proiect în procesul de avizare.</p>
	CEC	127.	<p>Precizare:</p> <p>Prevederea respectivă a fost exclusă din proiect după etapa de avizare.</p>

Ministru /semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU